1931 metų birželio mėn. 19 d. Nr. 24 (211) ❖ V metai.

MŪSŲ RYTOJUS

NEPARTINIS ŪKININKŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata: Metams 4 lt. 20 ct. Atskir. num. 20 ct. Užsirašyti galima tiktai: 1) Nuo sausio mėn. 1 d. metams už 4 lt. 20 ct. arba pusmečiui už 2 lt., 10 ct. 2) nuo balandžio mėn. 1 d. 9-ms mėn. už 3 lit. 15 ct. 3) nuo liepos mėn. 1 d. 6-ms mėn. už 2 lit. 25 ct. ir 4) nuo spalių mėn. 1 d. 3-ms mėn. už 1 lt. 25 ct. Pavėlavusiems už praėjusį laiką laikraštis nesiunčiamas. Latvijoj, Estijoj ir Vokietijoj met. 7 lt.; kitur užsieniuose— 10 lt. Adreso pakeitimas 60 centų, galima pašto ženklais.

Redaktorius **Ant. Bružas**

Leidėjas „Kaimo Žodžio" bendrovė.

REDAKCIJA straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintas korespondencijas ir smulkesnius straipsnius naikina. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

Skelbimai: Už petito eilutę, per pusę skiltiės, po teksto — 2 litai 20 centų. Teksto — 4 litai Skaitytojų smulkūs skelbimai apie pirkimus, pardavimus, darbo ieškojimus ar pasiūlymus, ir t.p. — po 25 ct. už žodį.

„Mūsų Rytojaus" Redakcijos ir Administracijos adresas: Kaunas, Laisvės Al. nr. 22. (III aukštas)

Telefonai: Redaktorius — 4248, Redaktoriaus padėjėjas — 4249, Redakcija — 2633; Administracija — 221, Skelbimų skyrius — 3012.

Nelygi kelių taisymo našta.

Geri keliai yra labai svarbus ekonomiškojo gyvenimo veiksnys. Kelius reikia taisyti ir gerai taisyti. Tą supranta kiekvienas ūkininkas. Nepasitenkinimo ir murmėjimų sukelia tik ta aplinkybė, kad vieškelių ir kitų mažesniųjų kelių taisymas užkrautas vieniems ūkininkams natūralinės prievolės pavidalu.

Seniau, kai tokiais keliais bemaž vieni ūkininkai tevažinėdavo, šita prievolė buvo labiau suprantama ir priimtina. Prekių ir keleivių judėjimas eidavo geležinkeliais ir plentais. Vieškeliai tetarnavo tik kaimų susisiekimui su artimiausiais miestais. Atrodė visai natūralu tuos kelius taisyti vienų ūkininkų jėgomis.

Dabar tų kelių vaidmuo iš esmės keičiasi. Lengvieji automobiliai, autobusai ir automatiškieji sunkvežimiai pradeda nustelbti geležinkelių traukinius. Prekių ir keleivių judėjimas iš geležinkelių bei plentų persimeta į vieškelius ir paprastuosius kelius. *Tais keliais bevažiuodamas tankiau sutinki autobusą ar miestišką limuziną, negu ūkininko arkliais pakinkytus ratus.* Išimtį sudaro tik šventadieniai ir turgadieniai.

Kelių vaidmeniui pasikeitus, turėtų įvykti pagrindinių atmainų ir jų taisymo prievolės paskirstyme. Kad tokią reformą diktuoja pats šių dienų gyvenimas, rodo praėjusios žiemos reiškiniai. Autobusų savininkai, niekeno neverčiami, ne vienoje vietoje ir ne vieną kartą savo lėšomis atkasinėjo ir taisė užpustytus kelius. Tas parodo, kad mūsų krašte randasi žmonių, kurie pradeda justi, kad geras kelių stovis jiems yra daug svarbesnis, negu ūkininkams.

Deja, šita nuomonė pas mus dar taip silpnai tėra prigijusi, kad net laikraščiai kartais imasi piršti vyriausybei visai priešingas pažiūras. Sakysim, buvo siūlymų, kad vyriausybė verstų ūkininkus atkasinėti autobusininkams nuo kelių sniegą. O kai buvo pakelti mokesčiai automobiliams ir autobusams, kad sudarius kelių taisymo fondą, kai kas labai peikė šitą priemonę. Girdi, mokesnius pakėlus, automobilių savininkai pakels kainas keleiviams už važinėjimą. Tuo būdu fondą sudarys ne mašinų savininkai, bet keleiviai. Sveikai galvojant atrodo, kad nėra nieko blogo, jeigu kelių taisymo našta krinta tiems, kas tais keliais važinėja.

Tokioms pažiūroms vyraujant mūsų krašte, ūkininkams, be abejo, dar gana ilgai teks pakelti kelių taisymo naštos pati sunkiausioji dalis. Jauna mūsų valstybė taip pat dar nėra tiek susitvarkiusi, kad galėtų natūralinę kelių taisymo prievolę tuojau panaikinti ir paprastųjų kelių taisymą bei priežiūrą pasiimti į savo rankas, kaip tai yra su geležinkeliais ir plentais.

Tokią reformą įvykinti mes šiandien rasi dar nepajėgtume, tačiau palaipsniui jau dabar galėtume pradėti eiti ta linkme. Į tokią reformą veda ne tik pakitėjęs kalbamųjų kelių vaidmuo susisiekimo srity, bet ir kasdien kintąs mūsų ūkininkų gyvenimas.

Seniau, kai Lietuvos kaimuose vyravo išimtinai grūdų ūkis, tam tikrais laikotarpiais ūkininkas arba suaugęs darbininkas be didelio vargo galėjo pasitraukti iš ūkio kelioms dienoms. Dabar, pereinant į pieno, gyvulių ir paukščių ūkį, išvažiuoti iš namų su arkliais, kad privežus keliams žvyrio ir smėlio, darosi kas kart sunkiau ir nuostolingiau. Senoviškoji kelių taisymo prievolė darosi vis sunkiau pakeliama ir dėl to ji yra keistina.

Pirmoje eilėje čia turėtų būti surastas būdas natūralinį kelių taisymą pakeisti pinigais bent tiems ūkininkams, kurie jau intensingai ūkininkauja ir savomis jėgomis bei priemonėmis kelių taisyti nebenorėtų. Iš antros pusės reikėtų neatidėliojant pagalvoti, kuriuo būdu kelių taisymo našta galėtų būti teisingai paskirstyta visiems valstybės piliečiams.

Gyvai praėjo miestų saviv. rinkimai.

Birželio mėn. 15 ir 16 dienomis buvo renkamos savivaldybių miestų tarybos. Visoj Lietuvoj turinčių teisę balsuoti buvo 67.165 žmonės, iš kurių savo balsus padavė 50.004 rinkikai. *Vadinasi, balsavime dalyvavo 74,4%.* Čia pažymėti pirmojo suskaitymo apytikriai daviniai, taip pat dar nepaaiškėjo paduotų netikrų kortelių skaičius ir kt. Tačiau jau dabar galima pasakyti, kad rinkimai praėjo tvarkingai ir gyvai.

Daugiausia balsavo provincijos miestuose. Alytuj balsavo net 95%, Biržuose 85%, Jonavoj 92%, Kėdainiuose 91%, Kretingoj 86%, Marijampolėj 81%, Kalvarijoj 94%, Prienuose 89%, Mažeikiuose 86%, Panevėžy 92%, Šeduvoj 88%, Raseiniuose 91%, Jurbarke 88%, Rokišky 91%, Šakiuose 96%, Naumiesty 85%, Radvilišky 86%, Žagarėj 62%, Tauragėj 92%, Telšiuose 84%, Plungėj 86%, Ukmergėj 87%, Utenoj 92%, Vilkavišky 89%, Kybartuose 86%, Virbaly 94% ir Zarasuos 90%. Vadinasi, provincijoj balsavo vidutiniai 86%.

Mažiausiai rinkimuos dalyvavo Kaune. Čia turinčių teisę balsuoti buvo apie 27.260 žmonių, balsavo gi 16.003, taigi 58%.

Kaip eina Telšių-Kretingos geležk. statyba.

Dėl vėlyvo pavasario Telšių — Kretingos geležinkelio statybos darbai šiemet suvėlavo; jie buvo atnaujinti tik gegužės mėn. Bet dabar darbas visu ruožu varomas labai smarkiai. Iš viso šiemet prie geležinkelio statybos dirba apie **2.600 darbininkų.**

Didelė darbų dalis jau atlikta. Nuo Kretingos iki Akmenos upės žemės darbai jau atlikti; pastatytos taip pat paramos ir geležinės fermos tiltui per Akmeną. Didžiausi žemės darbai dar liko atlikti, perkertant Salantos upę.

Nuo Salantos iki Plungės atliekami žemės darbai ir vamzdžių statyba, kuri šioj vietoj ypatingų sunkumų nesudaro. Prie Telšių daromos didesnės iškasos. Vietomis jau pradėta ir trobesių statyba.

Iš viso iki šiol Telšių — Kretingos geležinkelio statyboj **žemės darbų atlikta daugiau kaip trečdalis, tiltų ir vamzdžių pastatyta du trečdaliai, trobesiai tik pradedama statyti.** Sparčiai dirbant toliau geležinkelio statyba bus užbaigta numatytu laiku.

Šiurpus laivo nuskendimas Prancūzijoj.

Birželio mėn. 14 d. Prancūzijoj, netoli Loire upės žiočių, vos 10 kilometrų atstume nuo kranto, įvyko šiurpi laivo katastrofa. Ekskursijos laivas „St. Philbert" išplaukė su 600 žmonių iš Nantes į artimas salas. Laivui su ekskursantais grįžtant, staiga kilo smarki audra, trukusi net 4 valandas. Mažas upėmis plaukioti skirtas laivas negalėjo ilgai išsilaikyti banguojančioj jūroj ir ties St. Gildos sala buvo užmestas ant povandeninės uolos. Keleivių dauguma tuo metu, besisaugodama nuo aštraus vėjo, perėjo į vieną laivo pusę. **Laivas pasviro į vieną pusę ir užplaukusi didelė banga jį apvertė.**

Akimirksny apie 500 keleivių atsidūrė vandeny ir, kol atplaukė pagelba, **beveik visi prigėrė.** Iki šiol jau pavyko išgaudyti iš vandens apie 100 lavonų. Pajūry viename prekių sandėly įrengta koplyčia lavonams sudėti. Prancūzų laikraščiai jau paskelbė apie 400 žuvusių pavardes. Kaip paaiškėjo, iš plaukusių laivu apie 600 keleivių išsigelbėjo vos keliasdešimt; **visi kiti prigėrė.**

Dėl katastrofos dalinai kaltinama laivų bendrovė. Laivas buvo vos 189 tonų talpumo ir 32 metrų ilgio, pritaikytas susisiekimui upėmis.

Laivo „St. Philbert" katastrofa primena didžiąsias jūrų katastrofas, ištikusias didelius laivus.

Minėjo kryžiuočių atsidangimą.

1231 m. Marienburge, paliai upę Vyslą, Prūsų žemėje, kryžiuočiai sukūrė savo lizdą; iš čia jie per tris beveik šimtus metų vedė karus prieš prūsus, lietuvius, lenkus, latvius, estus ir sukūrė didelę galingą valstybę, kurios galybę Vytautas prie Tanenbergo sulaužė.

Kryžiuočiai buvo vokietizmo rytuose platintojai ir pionieriai. Tad vokiečiai šiemet šventė 700 metų šio įvykio sukaktuves. Dalyvavo net pats valstybės prezidentas Hindenburgas ir didelė daugybė vokiečių. Buvo pasakyta daug grąsinančių rytams kalbų.

Nori ginkluotis, mokėk skolas!

Amerika ir reparacijos. Amerikos prezidentas Huveris pareiškė, kad Amerika tik tada sutiks Europos valstybėms dovanoti karo skolas, jei jos nusiginkluos. Dabar, jei jos turi pinigų ginklavimuisi, tai, anot jo, gali ir skolas mokėti. Tokiu būdu maža tėra vilties, kad Vokietijai būtų palengvintos reparacijos, nes didž. valstybės sutinka tokį palengvinimą padaryti tik tada, jei Amerika atleis joms skolas.

Politikos apžvalga.

Vokietijos reichskancleris Briuningas ir užsienių reikalų ministeris Kurcius važinėję Anglijon neva svečiuosna, bet iš tikrųjų norėdami pas anglus gauti paramos griaunant reparacijų mokesčius, grįžo iš ten tuščiomis. Anglai labai mandagiai priėmė svečius. Pats anglų karalius juos vaišino. Anglų ministeris pirmininkas Maldonaldas ir užsien. reikalų ministeris Hendersonas pasižadėjo apsilankyti Berlyne, bet vis dėlto vokiečiams nieko nepažadėjo.

Todėl Vokietijos opozicija labai puola valdžią ir reikalauja, kad ji pasitrauktų. Taipogi didelį nepasitenkinimą sukelia visuose sluoksniuose valdžios išleistas, valstybės prezidento parašu, „vargo įstatymas", kuris vieniems apkarpė algas, pensijas, pašalpas, o kitiems uždėjo naujus mokesčius, arba padidino senus. Partijos reikalauja sušaukti reichstagą ir šitą įstatymą pakeisti.

Tuo tarpu visoj valstybėj labai neramu. Komunistai ir nacionalsocialistai triukšmauja, daro demonstracijas, mažne kasdien įvyksta kruvini susirėmimai,

Prancūzija. Birželio 13 dieną naujas prezidentas Dumeras, išrinktas geguž. mėnesį, perėmė pareigas iš Diumergo. Vyriausybė naujam prezidentui įteikė atsistatydinimo prašymą, bet šis prašė visą vyriausybę pasilikti savo vietose ir toliau eiti pareigas, kaip iki šiol. Toks jau paprotys, kad atėjus naujam prezidentui, vyriausybė paduoda atsistatydinimo prašymą. Manoma, kad prezidento pasikeitimas Prancūzijos politikos nepakeisiąs, nes prezidentas Prancūzijoj neperdaug turi įtakos į valstybės reikalų vedimą. Buvęs prezidentas Diumergas, prieš pat išėjimą iš prezidentavimo apsivedė, nors turi jau per 70 metų. Jis išvyko savo tėviškėn, pietų Prancūzijon.

Prancūzų-rusų santykiai. Prancūzijos-Rusijos santykiai užpernai ir pernai buvo labai įtempti. Buvo pavojus, kad galėjo visiškai nutrūkti. Įtempimo priežastis, tai rusų emigrantų veikimas, kurie dabar turi Paryžiuje savo centrą ir veda smarkią agitaciją prieš bolševikų valdžią. Be to, čia buvo prisidėjus rusų dempingas (prekių labai žemomis kainomis pardavinėjimas), Besedovskio raštai apie bolševikų slaptą veikimą ir t. t. Dabar tie santykiai vėl pagerėjo. To pagerėjimo priežastis ta, kad prancūzai nori atgauti nors dalį savo skolų. Caro valdžia buvo prisiskolinusi pas prancūzus 25 milijardus aukso frankų (50 tūkstančių milijonų litų). Bolševikai, kaip kitas caro skolas, taip ir šitą, mokėti atsisakė. Dabar prancūzai nori, kad bolševikai jiems grąžintų nors dalį ir siūlo derybas.

Vatikano santykiai su italų valdžia nesitaiso. Popiežius pasiuntė italų valdžiai tris raštus (notas), kuriose nusiskundžia dėl fašistų puolimų ir reikalauja atlyginimo.

Italų valdžia atsakė, kad popiežius savo katalikiškąja akcija stengėsi išplėsti politinį veikimą ir tuo būdu išprovokavęs fašistų puolimus. Italų valdžia prikiša popiežiui konkordato 43 str. sulaužymą, kuriuo popiežius žadėjo politikon nesikišti.

Įvairios naujienos.

Didž. Lietuva.

Aviacijos propagandos diena Kaune.

Kaip ir kiekvienais metais taip ir šiemet Kaune būna ruošiama aviacijos propagandos diena, kuri paskirta birželio mėn. 21 d. Programa šios dienos labai įvairi ir įdomi. Lėktuvai rikiuosis ore, kaip kariai žemėje; bus pademonstruotos ir kautynės ore, parodyti figūriniai skraidymai su visokiomis kilpomis ir kitais šiurpiais šposais. Vienas lakūnas iš aukštai šoks žemyn su parašiutu. Tą dieną bus ir skridimų loterija, per kurią kiekvienas galės už 25 lt. paskraidyti ir apžiūrėti Kauno miestą bei apylinkes iš 1000 metrų aukštumos.

Šventę ruošia Lietuvos aero-klubas. Laukiama, kad šią šventę aplankys daug žmonių ne tik iš Kauno, bet ir iš provincijos. Skraidymai prasidės 3 val. po pietų.

Pasmerktas mirti komunistas.

Pereitą savaitę kariuomenės teismas Šiauliuose nagrinėjo didelę komunistų bylą, kurioj buvo kaltinami 4 asmens už rajoninio komunistų komiteto sekretoriaus Adomo Polijausko nužudymą.

Svarbiausias kaltinamasis rajono komiteto pirmininkas Kasperaitis pripažintas kaltu žmogžudystėj ir **pasmerktas mirti.** Kitas kaltinamasis Puldė nuteistas kalėti 15 metų. Kiti du išteisinti.

Girtas šoko iš ketvirto aukšto, bet neužsimušė.

A. Panemunės gyventojas Stasys Marcišauskas, gerokai paragavęs baltakės, nutarė, kad gyventi šioj ašarų pakalnėj nuobodus dalykas, ir iškirto tokį šposą.

Užlipęs į vieno namo ketvirtą aukštą, jis šoko pro langą į gatvę, norėdadamas nusižudyti. Bet skridimas iš ketvirto aukšto į aną pasaulį buvo toks laimingas, kad Marcišauskas neužsimušė. Jis nugabentas į ligoninę ir jo gyvybei pavojaus nėra.

Sugriuvo remontuojamas namas.

Pereitą šeštadienį Kaune, prie Ukmergės plento sugriuvo senas remontuojamas namas, kuriame buvo viešbučio patalpos. Griuvus vienai sienai, sulūžo antro aukšto balkiai ir viskas nukrito žemyn. Virtuvėj buvusios dvi tarnaitės taip pat nukrito žemyn su visais puodais ir kitais virtuvės rakandais.

Namui griūvant, buvo girdimas didelis bildesys ir trenksmas.

Pašalpos pieninėms.

Žemės ūkio rūmų valdyba paskyrė pašalpas šioms silpnai veikiančioms pieninėms:

Baltrušių — 4.000 litų, Gauranties — 2.000 lt., Gudelių I — 1.000 lt., Jezno — 3.000 lt., Jurbarko — 2.000 lt., Kretingalės — 25.000 lt., Kybeikių — 2.000 lt., Karčrūdės — 2.000 lt., Krosnos — 1.000 lt., Lauksodžio — 3.000 lt., Lukšių — 5.000 lt., Rumšaičių — 5.000 lt., Nokšūnų — 1.000 lt., Šaltinių — 2.000 lt., Taujėnų — 500 lt., Vegerų — 5.000 lt., Viktorinos — 1.000 lt., Žiežmarių — 1.000 lt. ir Žvirgždaičių — 4.000 litų.



Didelė audra Kėdainių apskr.

Pereitą savaitę Kėdainių apskr. siautė labai smarki audra, nuo kurios ypač nukentėjo Ariogalos valsč. Vietomis stambūs ledai sunaikino per 200 hektarų pasėlių. Negirvos kaime užėjusi viesula nugriovė keturių ūkininkų klojimus. Pigainių kaime nuo perkūnijos sudegė ūkininko Žiauko klojimas. Krakių valsč. irgi nuo perkūnijos sudegė vieno ūkininko gyvenamas namas.

Maž. Lietuva.

Judėjimas Klaipėdos uoste.

Per gegužės mėn. į Klaipėdos uostą įplaukė 360 laivų, kurie atgabeno 43.277 tonų įvairių prekių bemaž **26 milijonų litų** vertės. Išplaukė per gegužės mėn. tiek pat laivų. Išvežta 21.427 tonų įvairių prekių daugiau kaip **14 milijonų litų** vertės. Įvežta daugiausia prekių iš Vokietijos, tuo tarpu eksportas ėjo daugiausia į Angliją.

Vidaus vandenimis per gegužės mėn. į Klaipėdos uostą atplaukė **109 lietuvių laivai** su 6.197 tonomis prekių ir 4.934 keleiviais ir **78 vokiečių laivai** su 9.353 tonomis krovinių ir 1.812 keleiviais.

Palyginus su pereitais metais, laivų judėjimas Klaipėdos uoste padidėjo.

Kviečia visus į Rambyną.

Šiemet, kaip ir kiekvienais metais, birželio 20 ir 21 d. įvyks plačiai išgarsėjusiam Rambyno kalne senoviškom lietuvių apeigom iškilmės. „Santaros" draugija, primindama iškilmių dieną, kviečia visus atsilankyti Rambyne. Paprastai į Rambyno iškilmes iš visur suplaukia tūkstančiai lietuvių. Ir šiemet svečių laukiama labai daug.

Okup. Lietuva.

Vilnius — lenkiškos propagandos centras.

Latvių laikraščiai praneša, kad Vilniuj yra įsteigtas **vyriausias lenkų propagandos centras Lietuvai ir Latvijai.** Svarbiausiu veikėju tame centre yra kunigas Borodičius, kilęs iš šiaurės Lietuvos, kuris už lenkinimo darbus Latgalijoj buvo iš Latvijos ištremtas.

Dabar už nuopelnus lenkinimo srity kun. Borodičius pakeltas kanauninku ir yra svarbiausias arkivyskupo Jalbžykovskio patarėjas tautiniais klausimais, ypač Vilniaus lietuvių lenkinimo klausimu. Tie patys lenkinimo būdai, kokie vartojami Vilniaus krašte kun. Borodičiaus taikomi ir Latgalijai.

Be kun. Borodičiaus Vilniuj sėdi ir Latgalijos dvarininkai, kurie varo propagandą už to krašto prijungimą prie Lenkijos.

Lietuviai svetur.

Kaip mūsiškiai Brazilijoj gyvena.

Braziliją ypatingai sunkiai slegia ūkiški sunkumai. Pramonės įmonės mažina darbus, užsidarinėja. Ūkiai arba plantacijos taip jau mažina savo gamybą. Visam krašte didžiausias nedarbas. Suskurę ir iš bado sulysę bedarbiai slankioja ištisom miniom. Ši negerovė palietė didelį būrį mūsų išeivių. Daug kas norėtų grįžti Lietuvon, bet neturi kelionei pinigų. Šiemet pastebimas didelis pinigų siuntimas iš Lietuvos Brazilijon giminėms sušelpti.

Tokiose sąlygose gyvenant sunku ir bekalbėti apie kultūros darbą. Iš tikrųjų Sao Paulo mieste lietuviškų mokyklų viena turėjo užsidaryti, nes neišsigalėjo mokėti nuomos už butą.

Savas pas savąjį.

Amerikos lietuvių prekybininkų organizacija „American Lithuanian Chamber of Commerce" nutarė įgyvendinti Amerikos lietuviuose šūkį „savas pas savąjį". Tam tikslui bus pasinaudota spauda ir suruošta eilė paskaitų. Obalsio įgyvendinimas duotų daug galimybių Amer. lietuviams prekybininkams ir pramonininkams. Tatai dabar vyraujančio ten ūkiško nusigyvenimo metu būtų labai svarbu.

Žudosi iš bado.

Urugvajuj, Montevideo mieste, nusiskandino šokdamas nuo tilto upėn Ign. Dočkus, kilęs iš Šeduvos valsčiaus. Nusižudęs nepakeldamas skurdo ir bado.

Užsieniai.

Latvijos karo laivyno dešimtmetis.

Liepojoj įvyko Latvijos karo laivyno dešimties metų sukaktuvių iškilmės. Į iškilmes buvo atvykę 17 užsieninių valstybių karo laivai su 9.000 jūrininkų ir 700 karininkų. Laivyno sukaktuvių proga 22 latvių karo laivyno karininkai apdovanoti „Trijų Žvaigždžių" ordinais.

Latvijos karo laivynas nedidelis, susideda iš 2 povandeninių laivų ir keletos mažesnių vienetų.

Nori galutinai nustatyti rubežių su Lenkija.

Latvių seimo paskirta lenkinimui tirti komisija išvyko į lenkinamas sritis. Manoma, kad dėl medžiagos gausumo komisijos darbai užtruks iki rugsėjo mėn.

Be to, komisija nusistačiusi iškelti seime galutinio sienos su Lenkija sutvarkymo klausimą. Latviją nuo Lenkijos skiria tokios pat gairės, kaip Lietuvą nuo Vilniaus krašto administracijos linijos. Pastovios sienos nėra, dėl to lenkų sargybiniai naktimis gaires dažnai perkelia į latvių pusę, kaip tat jie daro okup. Lietuvoj.

Žiauri žmogžudystė.

Vienas Bydgoščo apylinkės (Lenkijoj) gyventojas, norėdamas nusikratyti savo žmonos, pasamdė kaimyną, kad šis ją nužudytų. Už tą „darbą" beširdis vyras pažadėjo 1.000 zlotų. Pasamdytasis savo žiaurų darbą atliko, bet, nepažinęs kaimyno žmonos, nužudė visai kitą moterį.

Kruvinas niekšų darbas greit išėjo aikštėn ir abu buvo nuteisti kalėti po 15 metų.

Ne metai, bet išvaizda nustato moters amžių!!!



Vienintelė priemonė apsaugoti jaunystę yra

Jaunystės muilas

žinomos firmos fabriko

Florance Kaune.

Alfonsas prašosi į Ispaniją.

Vienas anglų laikraštis paskelbė buvusio Ispanijos karaliaus Alfonso susirašinėjimą su Ispanijos ministeriu pirmininku Zamorra. Alfonsas prašęs Ispanijos vyriausybės, kad jam būtų leista sugrįžti į Ispaniją, kaipo paprastam piliečiui, nes jis norįs dirbti drauge su kitais savo krašto labui.

Zamorra ekskaraliaus prašymą dėl paskutinių įvykių Ispanijoj atmetęs, pareikšdamas, kad Alfonsas galįs daugiau padaryti savo kraštui naudos gyvendamas užsieniuose.

Vėl pilietinis karas Kinijoj.

Pietų Kinijoj vėl prasidėjo smarklos kovos tarp sukilėlių ir Nankino vyriausybės kariuomenės. Sukilėlių gaujos užpuldinėja ne tik kariuomenės dalis, bet ir ramius gyventojus ūkininkus. Kiangsi provincijoj sukilėliai **iššudę apie 10.000 žmonių.**

Kiangsu provincijoj ypač smarkiai veikia komunistai, kurie neduoda ramumo gyventojams. Vietomis komunistai iššudė ištisų kaimų gyventojus. Pabėgę iš sukilimo sričių gyventojai pasakoja, kad ten siaučia apie 40.000 komunistų.

Trumpai apie viską.

LIETUVOJE.

— Buvęs vidaus reikalų ministeris p. Aravičius paskutiniame Žemės banko akcininkų susirinkime išrinktas to banko direktorium.

— Kaune viešėjo Helsinkio botanikos sodo vedėjas prof. Linkola ir danų mokslininkas Gröndved, kurie dalyvavo nesenai įvykusiame Rygoj botanikų kongrese.

— Sekmadienį, birželio mėn. 14 d. Kaune atidaryta pirmoji Lietuvoj senojo bažnytinio meno paroda.

— Birželio mėn. 28-30 dienomis Kaune įvyksta Pabaltijo valstybių mokytojų kongresas. Į kongresą iš Latvijos atvažiuosią apie 150 ir iš Estijos apie 100 mokytojų.

— Prie valstybinės vaikų ligoninės buvo suruošti kūdikių ir mažų vaikų slauginimo kursai. Kursus baigė 13 klausytojų, kurių tarpe yra 3 gailest. seselės.

— Prekybos ir pramonės rūmai nutarė dar šiemet pasistatyti sau namus. Rūmai bus statomi Daukanto gatvėj, netoli Nemuno.

— Popierio fabrikas Petrašiūnuos, ties Kaunu, jau pradėtas statyti. Jį stato švedų degtukų sindikatas pagal sudarytą sutartį.

— Cukraus fabrikos statyba Marijampolėj atliekama sutarty numatytu laiku. Didysis trobesys jau apdengtas stogu. Jau atgabentos ir mašinos.

— Lenkų pasienio sargybos administracija be jokių priežasčių atėmė nuo kai kurių anapus administracijos linijos gyvenančių lietuvių leidimus pereiti mūsų pusėn laukų darbams.

— Nuo lapkričio mėn. 1 d. įvedamas privalomas pradžios mokslas Andrejavo, Raseinių ir Kražių valsč.

— Švietimo ministerija yra nusistačiusi nuo ateinančių metų rudens įsteigti Telšiuose amatų mokyklą.

— Privatinei Dotnuvos amatų mokyklai vyriausybė suteikė 15.000 litų pašalpos namams pasistatyti. Nuo ateinančio rudens toj mokykloj bus įrengtas mūrininkystės skyrius.

— Vabalninko miestely sudegė namas, kuriame buvo žydų liaudies bankas. Banko geležinė spinta su pinigais išgelbėta.

— Seirijų valsč., Seinų apskr., sudegė Vainiūnų kaimo pradžios mokykla. Mokyklos turtas išgelbėtas, sudegė tik dalis knygų.

— Kretingos pašte buvo pastebėta, kad vienas iš įstaigos tarnautojų pasisavino du iš Amerikos prisiųstus laiškus, norėdamas rasti juose dolerių. Svetimų dolerių mėgėju pasirodė esąs pašto pasiuntinys Butkevičius, kuris policijos suimtas.

— Prieš porą savaičių iš Pagelažių durpynų pabėgo keletas kalinių. Iš 10 pabėgusių kalinių du jau suimti.

KLAIPĖDOS KRASTE.

— Birželio mėn. laivu „Vistula" į Klaipėdą atplaukė amerikiečių ekskursija iš 60 žmonių. Ekskursijai vadovauja p. Kazlauskas.

— Klaipėdoj lankėsi karo inžinerijos kursų karininkų ekskursija iš 18 žmonių. Ekskursantai apžiūrėjo uostą, svarbesnes įstaigas ir vėliau nuvyko prie tiesiamo Telšių-Kretingos geležinkelio.

LIETUVIAI SVETUR.

— Latvijos vyriausybė davė savo sutikimą iškasti ir palaidoti bendruose kapuose Latvijoj žuvusius Lietuvos karius. Visiems žuvusiems kariams bus pastatyti cementiniai kryžiai.

— Rygos pajūry atidaryta lietuvių vaikų vasaros kolonija. Ji įrengta atskiram vasarnamy, kuriame patalpinta apie 50 vaikų.

— Vienoj, Austrijoj, įsikūrė lietuvių-latvių studentų bendradarbiavimo komitetas, kurį sudaro 3 lietuviai ir 3 latviai. Pirmininkauja šiemet stud. A. Kalvaitis.

UŽSIENIUOSE.

— Vilniaus ir Varšuvos lenkų spaudoj pasirodė grąsinimų Latvijos adresu. Latvių spauda dėl tų grąsinimų rašo, kad tai yra kišimasis į Latvijos vidaus reikalus.

— Ties Neurode, Vokietijoj, vienoj kasykloj įvyko angliarūkšties dujų sprogimas. Per katastrofą 7 darbininkai buvo užmušti ir 4 sunkiai sužeisti.

— Policijos tyrinėjimais nustatyta, kad gaisras „Glaspalaste" kilęs dėl dažų chemiško proceso. Dažai patys užsidegę ir iš to kilęs gaisras.

— Ligšiolinis Prancūzijos pasiuntinys Maskvoj Herbette atšauktas ir paskirtas atstovu į Madridą. Manoma, kad atšaukus Herbette Sovietų — Prancūzų santykiai pagerėsią.

— Paskutinėmis pereitos savaitės dienomis Europos pietuose prasidėjo dideli karščiai. Pietų Prancūzijoj ir Ispanijoj karščiai vietomis pasiekė 44 laipsnių pavėsy.

— Berno universitete, Šveicarijoj, Latvijos generalinis konsulas p. Klavinš laikė paskaitą apie Pabaltijo valstybes.

— Genujoj organizuojami italų-lietuvių prekybos rūmai, kurių tikslas bus plėsti prekybos santykius tarp Lietuvos ir Italijos. Italų valdžia sumanymui pritaria.

— Turkijoj per kilusį nuo liūčių potvynį prigėrė 30 žmonių. Pakilęs upių vanduo apsėmė keletą kaimų ir nugriovė daug namų.

— Vladivostoko uoste, Tolimuose Rytuose, nuskendo jau antras šį mėnesį Sov. rusų povandeninis laivas „Chrabryj". Įgulą išgelbėti nepavyko.

Ūkis, pramonė, prekyba.

Javų rinkose.

Užsienyje. Kainos silpnokos, nes artinasi pigiausias javų laikotarpis — liepos, rugpiūčio mėnesiai. Vis dėlto kainos nekrinta, o paskutinę savaitę net kiek pasitaisė. Kviečiai Hamburgo ir Roterdamo biržose pakilo iš 13 lt. 70 ct. lig 13 lt. 90 ct.; 20 ct., miežiai pakilo 50 ct., o avižos tik 10 ct. centneriui. Rugių 20 ct. centneriui nukrito.

Paskutinėmis dienomis daug javų superkama Prancūzijai, nes ten manoma dvigubai pakelti muitų rinkliava. Dėl to javų kaina Prancūzijoje smarkiai kyla.

Lietuvoje. Dėl dar neišaiškintų priežasčių žymiai pakilo kviečių ir rugių kaina pasienyje su Vokietija. Taip, Šilutėje dabar kviečiai parduodami po 16 lt., o rugiai po 15 lt. už ctn.

Kitose vietose javų kaina žymiai nepasikeitė. Tačiau pastebima, kad dabar už tokią pat kainą, kaip ir anksčiau, parduodami žymiai prastesni javai. Kai kur, labiau Panevėžio rajone, silpnėja avižų kaina, kuri dabar nukrito lig 11 litų už ctn. Paskutinės savaitės oras buvo nepalankus pasėliams.

Gyvuliai.

Užsienyje. Veik visų gyvulių kainos kiek pakilo. Bulių ir karvių kaina pakilo 5 litais už centnerį gyvo svorio. Žymiai pakilo kiaulių kaina, būtent: kiaulės nuo 120 lig 150 klg. svorio dabar parduodamos po 115 lt. už ctn.; jų kaina pakilo 17 litų centneriui; kiaulės nuo 100 lig 120 klg. svorio parduodamos po 110 lt. už ctn., jų kaina pakilo 10 lt. už ctn., o kiaulių nuo 80 lig. 100 klg. svorio kaina pakilo 9 litais už cnt. Daugiausia pakilo prastų mėsingų kiaulių kaina, 60—80 kg. svorio. Tokios kiaulės dabar parduodamos po 100 litų už cnt., taigi pabrango 18 litų centneriui.

Už tai veršiukų kaina nukrito lig 107 litų už cnt., tuo būdu atpigo 10 litų cnt.

Lietuvoje. Bulių ir karvių kainos nepasikeitė, bet jų atgabenama į turgus mažai. Veršiukai Kaune ir Panevėžyje pabrango lig 70 ct. už klg., o Mariampolėje, atvirkščiai, atpigo. Kiaulių kaina visur taisosi. Už vadinamą bekoną III rūšies mokama 75 — 78 lt., o IV rūšies 70 — 73 lt. kai kur, pavyzdžiui, Panevėžyje, taisosi net lašininių kiaulių kaina, kuri dabar pakilo lig 65 lt. ctn. Už mėsingas kiaules mokama 60 — 70 lit. centneriui.

Daržovės ir uogos.

Turguose pasirodė daug daržovių. Salotų, svogūnų ir burokų puokštė parduodama visur maždaug vienoda kaina — 15 ct. už puokštę; tik puokštės esti toli gražu nevienodos. Dabar jos žymiai didesnės, negu buvo prieš savaitę.

Ridikų puokštė (10 št.) parduodama kiek brangiau—po 15 ir net po 20 centų. Dar brangiau parduodamos morkos; puokštė nuo 75 ct. lig 1 lito. Agurkai pinga; dabar moka už štuką po 40 — 60 ct.

Pasirodė jau ir braškės. Iš pradžios jos buvo parduodamos net po 18 litų už klg.; dabar jau po 3 litus, ir kaina kasdieną krinta. Visai gali būti, kad kaina nukris lig pernykščio lygio, reiškia, lig 75 centų už kilogramą.

Naujі prekybos sutarčių dėsniai.

Vokietijos specialinė spauda praneša, kad Vengrija išdirbo prekybos sutarčių naujus dėsnius.

Lig šiol, jei kuriam nors kraštui buvo duodama ta ar kita nuolaida, tai tą nuolaidą gaudavo ir visi kiti kraštai, pasirašę prekybos sutartis. Šis dėsnis, kuriuo vadovaujasi veik visi kraštai, vadinasi didžiausio palankumo dėsniu.

Visiems kraštams, su kuriais Vengrija pasirašė prekybos sutartis, ji siūlo dabar atsisakyti nuo to dėsnio. Vietoje jo, Vengrija siūlo priimti dėsnį, kad nuolaidos duodamos ne visiems kraštams, o kiekvienam kraštui atskirai, bet ne atskiromis prekėmis (kaip tai daro, pavyzdžiui, Prancūzija), o visoms to krašto prekėms; reiškia nustatoma, kad visos prekės, kurios įvežamos pav., iš Austrijos į Vengriją, gauna 10% muitų rinkliavos, nuolaidą, iš Vokietijos 15%, ir pan. Bet apyvarta gautomis nuolaidomis negali viršyti tam tikrą kiekvienam kraštui nustatytą sumą.

Šis Vengrijos pasiūlymas yra naujas žodis šioje srityje. Manoma, kad šis pasiūlymas palengvins kovą su ekonominiu kriziu. Tad jis sukėlė didelį susidomėjimą.

S. Laptevas.

Lietuva kaipo javų eksporteris.

Šį sezoną Lietuva išgabeno į užsienius kiek didesnį, negu paprastai, javų ir ypač kviečių kiekį. Nuo 1930 metų rugpiūčio mėn. iki šių metų balandžio mėn. javų eksportas iš Lietuvos atrodo šitaip:

kviečių	21.327	tonos
rugių	6.582	„
avižų	3.560	„
miežių	554	„
vikių	4.847	„
peliuškų	1.527	„
linų sėmenų	22.372	„

Kviečių eksporto padidėjimą reikia aiškinti nuolatiniu kviečių pasėlių ploto augimu ir palyginamai nedideliu kviečių sunaudojimu vietoje. Taip, 1924 metais kviečiais buvo apsėtas 85.000 hektarų plotas, 1926 mt. — 122.000 ha, 1930 mt. — **213.000 ha.** Kviečių derlius 1924 mt. buvo 90.000 tonų, 1929 met. — jau 254.000 t. ir pernai — **308.000 tonų.** Tuo tarpu rugių pasėlių plotas padidėjo visai nežymiai. Daugiausia Lietuvos kviečių eina į Belgiją, Latviją ir Vokietiją.

Rugių šį sezoną išvežta apie tiek, kiek ir pernai; miežių ir avižų eksportas šiemet gerokai sumažėjo. Rugių šiemet išvežta daugiausia į Latviją, vykdant nesenai pasirašytą prekybos sutartį, ir į Belgiją. Avižos taip pat ėjo daugiausia į Latviją ir Belgiją.

Žymiai padidėjo šiemet **linų sėmenų eksportas.** Mat, paskutiniais metais Lietuvoj vis daugiau auginamos tokios linų rūšys, kurios duoda daug sėmenų, o mažiau pluošto, nes pasaulinėj rinkoj kainos pluoštui labai nukrito. Iš eksportuoto linų sėmenų kiekio beveik pusė išgabenta Vokietijon. Be Vokietijos daug Lietuvos sėmenų perka Anglija.

Kitų javų eksportas iš Lietuvos buvo nežymus.

Sergant širdies ligomis, gyslų sklerozu, palinkimu prie smegenų kraujo plūdimo ir priepuolių — natūralinis **„Franz-Josef“** kartusis vanduo palengvina vidurių ištuštinimą, be jokio įtempimo.

Žemės ūkio prasiskolinimas Rytų Europoj.

Vienas vokiečių ekonominis žurnalas paduoda šitokių statistikos žinių apie žemės ūkio prasiskolinimą kai kurių Rytų Europos valstybių:

Valstybė	Skolų suma (milijon. litų)	1 ha tenka skolos
Rumunija . . .	2.640	216
Lenkija	2.380	132
Latvija	476	288
Estija	238	390
Lietuva	*76*	*27*

Taigi, kaip matome iš lentelės, Lietuva skolų atžvilgiu užima paskutinę vietą. Lietuvos kaimyninių valstybių Lenkijos, Latvijos ir Estijos prasiskolinimas yra keleriopai didesnis. Apskritai Lietuva yra mažiausia skolų turinti valstybė ne tik Europoj, bet ir visam pasauly.

Smulkios ūkiškos naujienos.

— **Pereitą savaitę Pienocentras eksportavo į užsienius 4.532 statinaites ir 30 dėžių sviesto. Už sviestą pieninėms buvo mokama: I rūšis 4 lt. 95 ct. kilogramui, II rūš. — 4 lt. 80 ct. ir III rūš. — 4 lt. 50 ct. Savaitę anksčiau eksportuota 3636 statinaitės.**

— **Šiemet iki birželio mėn. pradžios „Pienocentras“ supirko iš ūkininkų 2.270.000 kiaušinių, iš kurių į užsienius eksportuoti nepilni du milijonai. Daugiausia kiaušinių eksportuota į Vokietiją ir Angliją.**

— **Latvių laikraščiai pažymi, kad po Lietuvos — Latvijos prekybos sutarties sudarymo į Latviją vis daugiau įgabenama lietuviškų prekių. Per pirmus tris mėnesius iš Lietuvos į Latviją eksportuota prekių 5 milijonų litų sumai, o iš Latvijos į Lietuvą už perpus mažesnę sumą.**

— **Klaipėdos skerdyklos „Lietuvos Eksportas“, pradėjusios veikti nuo 1928 metų spalių mėn., iki šiol jau paskerdė 150.000 kiaulių.**

— **Kaip rodo statistika, Lietuvos eksportas į Vokietiją šiemet sumažėjo, daugiausia dėl vokiečių muitų pakėlimo žemės ūkio produktams. Pernai per pirmą metų ketvirtį prekių į Vokietiją buvo išgabenta už 63 milijonus, o šiemet tik už 45 milijonus litų.**

— **Norėdama apsaugoti kavos kainas, Brazilijos vyriausybė nutarė kavos derliaus dalį sunaikinti. Vykdant šį nutarimą, 4.500 maišų kavos sumesti į jūrą. Artimiausiu laiku bus sunaikinta dar 40.000 maišų kavos.**

Pasėlių būklė birželio pradžioje.

Į žieminių javų pasėlius daugiausia šiemet paveikė žiema. Nors kiekviena žiema turi šiokių tokių skirtumų, vienok praeitoji žiema pastebėtinai buvo gausinga sniegu. Sniegas rudenį storai pridengė negiliai įšalusią žemę.

Žieminiai rugiai geresni tose vietose, kurios buvo palinkę į pietus, lengvesnėse ir sausesnėse dirvose; sunkiose ir nenusausintose dirvose rugių pasėliai menkesni; tokiose vietose geriau išsilaikė kviečiai. Bendrai paėmus, kviečiai iš po žiemos visur geresni negu rugiai. Todėl daugeliui slėnesnių dirvų ūkininkams tenka pagalvoti apie kviečių pasėlių didinimą rugių sąskaiton.

Žemės Ūkio Rūmų pp. agronomų pranešimais, žieminiai pasėliai gegužės mėn. 23 — 26 dieną atrodė šitaip:

1. **Alytaus** apskr. išgedusių rugių plotai sudaro apie 12% visos rugių sėjos; kviečių sėjama nedaug. Žieminiai daugiau nukentėję Nemunaičio, Nedzingės valsč. (20 — 30%). Rugių derlius toje vietoje laukiamas mažesnis iki 50% už pernykštį derlių. Visame apskrityje rugių derlius mažesnis už pernykštį 20%, kviečių — 5%.

2. **Biržų** apskr. žieminių didžiausi išgedę plotai yra N. Radviliškio, Daujėnų ir Krinčino valsčiuose. Visame apskrityje rugių išgedę plotai siekia 10 — 20%. Rugių derlius numatomas mažesnis už pernykščių metų derlių 25 — 30%; kviečių — laukiama pernykščio derliaus.

3. **Kauno** apskr. atartas žieminių rugių plotas sudaro nuo 3 iki 10%, kviečių nuo 1 iki 5%; rugių derlius mažesnis už pernykštį 15 — 25%, kviečių — nedaug mažesnis už pernykštį.

4. **Kėdainių** apskr. Sniego buvo labai daug. Atarta rugių 10 — 20%, kviečių 5% viso sėjos ploto. Rugių derlius laukiamas mažesnis už pernykštį nuo 30 iki 55%; kviečių — 10 — 20%.

5. **Kretingos** apskr. Rugių daugiausia sunaikinta Kūlių, Andriejavo, Veviržėnų valsčiuose — iki 70 — 90% viso sėjos ploto. Dideli plotai, neužsėti dobilais, atarti; dalis ūkininkų ir blogų pasėlių neatarė, tikėdamiesi sulaukti nors sėklos.

6. **Mariampolės** apskr. kviečių pasėlių gerų 20%, vidutinių — 60 %, blogų 20%; rugiai blogesni negu kviečiai. Žieminiai pasėliai blogesni tuose valsčiuose, kurių dirvos labiau banguotos ir rajonas miškingas (Liudvinavo, Liubavo ir V. Rudos). Atartas plotas nežymus; derlius rugių numatomas mažesnis už pernykščių metų derlių 30%, kviečių — 10 — 20%.

7. **Mažeikių** apskr. Rugiai geresni Viekšnių, dalimi Mažeikių ir Akmenės valsč.; blogesni Laižuvos ir Vegerių valsč.; kviečiai visur vidutiniai. Rugių išgedę plotai siekia 10%, kviečių — 6% viso sėjos ploto. Derlius laukiamas mažesnis už pernykščių metų: rugių 15%, kviečių — iki 10%.

8. **Panevėžio** apskr. Rugiai vertinami vidutiniai, kviečiai — vidutiniai ir geri. Visai išgedusių rugių sėjos plotai siekia 5%, kviečių — 1,2%. Derlius numatomas mažesnis už pernykštį: rugių iki 30%, kviečiu 5 — 10%.

9. **Raseinių** apskr. dideli išgedę plotai Šimkaičių, Raseinių ir Girkalnio valsč., nes dirvos yra sunkios ir drėgnos; kviečių — 5%. Rugių išgedusių sunkesnėse dirvose plotai siekia iki 30%, lengvesnėse 18 — 20%. Derlius laukiamas mažesnis už pernykštį: rugių 20 — 30%, kviečių 5 — 10%.

10. **Rokiškio** apskr. Rugių išgedę plotai siekia 20 — 25%, kviečių — mažiau. Laukiamas mažesnis derlius 30 — 40%.

11. **Seinų** apskr. Kviečių mažai sėjama. Aukštesnėse vietose žieminių pasėliams daug pakenkė gegužės mėn. karščiai. Derlius rugių laukiamas mažesnis už pernykščių metų derlių apie 20%, kviečių — apie 13%.

12. **Šakių apskr.** Rugiai ir kviečiai vidutiniai; atartas žieminių plotas visai nežymus. Derlius numatomas kviečių toks pat kaip ir pernai rugių — mažesnis 10 — 15%.

13. **Šiaulių** apskr. blogesni rugiai Šaukėnų rajone; kituose valsčiuose rugiai vidutiniai, kviečiai vidut. ir geri. Išgedusių (lopais) pasėlių plotas rugių 25 — 30%, kviečių apie 7%. Atarta 5 — 10% visų pasėlių. Derlius numatomas mažesnis už pernykščių metų: rugių 25 — 30%, kviečių — kiek mažesnis.

14. **Tauragės** apskr. Batakių, Naumiesčio, Švėkšnos ir Kvėdarnos valsčiuose žieminiai blogiau atrodo; geresni Skaudvilės valsč. Tose vietose rugių yra išgedusių 35 — 75% viso ploto. Likusiuose valsčiuose išgedę plotai rugių siekia iki 20%, kviečių — 5—10%. Visame apskr. laukiama mažesnio derliaus rugių 30 — 40%, kviečių — 5 — 10%.

15. **Telšių** apskr. Rugių pasėliai blogiausi Rietavo, Varnių, Tverų ir Nevarėnų valsčiuose; čia išgedę visa 50% visų pasėlių; kituose valsčiuose — 10 — 15%. Derlius žieminių numatomas mažesnis už pernykštį apie 33%.

16. **Trakų** apskr. Atarti žieminių pasėlių plotai sudaro 3 — 7%. Visuose valsčiuose rugių derlius bus mažesnis 25 — 30%, kviečių — 5 — 8%.

17. **Ukmergės** apskr. Žieminių išgedę 7 — 10%. Visur pasėliai vidutiniai, geresni Gelvonų ir dalinai Musnikų valsč. Atarta visam apskr. 5—7%. visų pasėlių. Derlius laukiamas mažesnis: rugių 25 — 30%, kviečių 5 — 8%.

18. **Utenos** apskr. pasėliai šiaip skirstomi: vidutiniai — 31%, žemiau vidutinių — 46%, blogi — 23%. Atartų rugių plotai 4 — 10%, kviečių 3 — 7% viso sėjos ploto. Kviečių sėjama mažai. Derlius laukiamas mažesnis už pernykštį: rugių 25 — 35%, kviečių 20 — 25%.

19. **Vilkaviškio** apskr. Rugių atarta — 4 — 5%, kviečių 2 — 3%. Derlius numatomas mažesnis už pernykštį: rugių 8 — 10%, kviečių — 4 — 5%.

20. **Zarasų** apskr. Rugiai žemiau vidutinių, vietomis (Salako v.) blogi. Rugių atarta 7 — 12%, kviečių nebus atarta. Laukiama mažesnis derlius rugių apie 40%.

Šimetinių pasėlių plotai lyginasi pernykščių metų; tiktai rugių plotai gal kiek yra sumažėję, bet užtat kviečių — padidėję. Rugiai pradėjo plaukti (Kauno apskr.) gegužės mėn. 23 — 24 d. Rugių pasėliai žymiai negalės pasitaisyti, nes jie visur reti ir nevienodi. Kviečiams birželio mėnesio lietus galės būti labai naudingas, ir kviečių derliaus galima būtų laukti pernykščių metų arba jau nedaug mažesnio.

Ryšyje su rugių pasėlių išgedimais dėl pasirodžiusių grybelių, reikalinga rūpintis rugių sėklos beicavimu, nes tik grybeliai su sėkla persiduoda sekančiam pasėliui ir gali kenkti ne vien želmenims, bet ir augantiems javams.

Agr. *A. G-is.*

Apie karvių kontrolę.

Ne seni laikai, kada karvės pas mus buvo laikomos tam, kad pigius šiaudus ir pelus perdirbtų į mėšlą ir šeimos reikalams duotų šiek tiek pieno. Tokiam reikalui ir taip laikant karvę, nesvarbu, kaip jį apmoka suėstą pašarą, nes tas pašaras yra gana pigus. Kaikurių kitų kraštų ūkininkai prieš keliasdešimts metų ūky pagamintus augalinius produktus pradėjo sušerti karvėms ir iš jų gauto pieno gaminti sviestą pardavimui į užsienius. Tokie produktai, karvių perdirbti į pieną arba sviestą, anų kraštų ūkininkams davė didesnį pelną. Užtat tų kraštų ūkininkai šiandie daug turtingesni už mus. Bet paskutiniais metais, atpigus mūsų linams ir grūdams, ir mes stvėrėmės už karvių ir kiaulių, kaipo išsigelbėjimo iš sunkios padėties.

Dabar mūsų karvutės didelį kiekį ūky užaugintų augalinių produktų turi perdirbti į pieną arba sviestą. Karvė liko lyg kokia mašina, kuri pigius produktus perdirba į brangesnius. Bet kiekviena mašina ne lygiai dirba. Mašina, pigiau gaminanti, yra geresnė. Ne visos karvės vienodai duoda pieno, ne visų pienas vienodo riebumo ir ne visos vienodai apmoka suėstą pašarą. Iš to išeina, kad ne visos karvės lygiai tinka veislės arba pieno gamybai. Tiesa, ūkininkai patys stengiasi stebėti, kuri karvė geresnė. Paprastai apie karvės gerumą sprendžiama iš jos pieno kiekio. Bet jei iš pieno gaminamas sviestas pardavimui arba pienas vežamas į pieninę, tai pinigai gaunami tik už pieno riebalus. Pasirodo, kad su mažesniu pieno kiekiu karvė pieno riebalų gali duoti tiek pat, kaip su žymiai daugiau pieno. Pavyzdžiui, viena karvė davė per metus 4500 kg. pieno, 2,80% pieno riebumo; gauta riebalų 126 klgr. Kita karvė davė 3500 klgr. pieno, 3,60% riebumo; gauta riebalų 126 klgr.

Kaip matom, antroji karvė pieno davė mažiau už pirmąją 1000 kg., bet riebalų kiekis pas abi vienodas. Ūkininkas gi, spręsdamas apie šių karvių „pieningumą“, geresne laikys pirmąją, nes iš jos didesnį kibirą primelš pieno. Veislei veršiukus jis taip pat liks iš pirmos karvės. Bet tokios karvės dukterys taip pat duos liesų pieną, nes tokią ypatybę jos paveldės iš savo motinos. Išeina, kad toks ūkininkas per kelis metus prisiaugins liesą pieną duodančių karvių.

Liesą pieną duodančios karvės blogiau apmoka suėstą pašarą, kaip riebų pieną gaminančios. Piene yra daug baltinių, kuriuos karvė paima iš suėsto pašaro. Daug pieno duodančios karvės daug reikalauja baltimingų koncentruotų pašarų. Visi baltimingi pašarai yra brangesni už kitokius pašarus. Pieno riebalai gali būti pagaminti iš pigesnių pašarų. Užtat su riebesniu pienu karvės geriau apmoka suėstą pašarą.

Bet pačiam ūkininkui, neturinčiam tam tikrų įrankių ir supratimo, kaip pieno riebumas surandamas, tenka savo karves pavesti kontrolei. Antras dalykas, kuris verčia karves kontroliuoti, tai jų tikslesnis šėrimas. Kiekvienam gyvuliui reikalinga palaikyti vienodą kūno temperatūrą. Tą šilumą gyvulys gaminasi iš pašaro. Didesniam gyvuliui reikia daugiau pasigaminti šilumos, kaip mažesniam. Pienas taipgi gaminamas iš pašaro, todėl didesnio pieningumo karvė daugiau reikalauja pašaro. Ūkininko tvarte yra ne vienodos produkcijos ir įvairaus sunkumo karvių. Norint, kad tokios karvės pakankamai gautų pašaro kūnui apšildyti ir pienui gaminti, tenka kiekvienai karvei duoklę paruošti atskirai. Bet kadangi pašarai nustatomi sulig gyvulio kūno svoriu, pieno kiekio ir pieno riebumo, tai tą viską pačiam ūkininkui susekti sunku.

Užtat ūkininkui, norinčiam galvijų prieauglį užsiauginti iš geresnių karvių, sykiu gerinti savo karves ir kad sunkiai pagaminti ūkio produktai būtų karvių geriau apmokami, tenka stotį į galvijų kontrolės ratelį ir pavesti savo karves kontrolei.

Agr. *A. Leščinskas.*



Kaip pažinti geras plytas.

Geros plytos turi būti lygiai išdegusios, aštriais, lygiais kampais. Laužiamos geros plytos turi lūžti išlinkusiai, kaip titnagas ir neprivalo turėti jokių įtrūkimų.

Ypač reikia daboti, kad plytos neturėtų kalkinių akmenukų, nes toki akmenukai labai traukia drėgnumą, o pritraukę vandens perskelia ir pagadina ir geriausią plytą. Dėl to tai įtariamas plytas reikia įdėti vandenin ir palaikyti dieną — kitą. Turinti kalkių akmenukų plyta vandeny sutrūksta.

Gera plyta turi duoti gražų, malonų skambėjimą. Daužoma gera plyta nesudūžta į kelis gabalus ir duodasi aštriu daiktu atmušti kokį norint gabalą. Gera plyta nesiduoda lengvai trintis į miltelius.

Plytų spalva gali būti įvairi. Ji pareina nuo molio ir jo priemaišų. Tačiau, bendrai imant, tamsiai raudona spalva daugiausia patikrina ir medžiagos gerumą ir gerą plytų išdeginimą. Juo lengvesnės plytos, tuo jos geresnės, nes lengvumas rodo porų (smulkučių skylelių) gausumą. Tokios plytos mažiau perleidžia drėgmę ir gerai laiko šilumą.

Sekant. prof. *Staff.*

Dažų paruošimas.

Dažai gaminami tokiu būdu, kad pokostas (virintas sėmenų aliejus) maišomas su dažais. Dažus reikia persijoti per smulkų sietuką, kad nebūtų didesnių gabalėlių. Supylus dažus į pokostą reikia ilgai maišyti, kad gerai išsimaišytų. Dažai neprivalo būti labai tiršti. Tirštumas privalo būti toks, kad paėmus dažus ant mokolo, jie bėgtų nuo mokolo plonu siūleliu. Kas nemori ar nemoka dažų gaminti, gali nusipirkti gatavų.

Dažant nereikia tepti storai. Storai užtepti dažai labai pamažu džiūsta, susiraukšlėja ir negražiai atrodo. Reikia dažyti labai plonai, bet už tai kelis kartus. Vieną kartą nudažius reikia duoti išdžiūti ir tada vėl dažyti. Tokiu būdu dažymą reik pakartoti nemažiau trijų kartų. Tik tada bus gerai nudažyta. Jei dažomi dalykai seniau dažyti, nuo kurių dažai nusproginėjo, tada geriausia senus dažus nuskusti.

Nauji tiltai.

Pernai plentų valdyba pastatė ir įpusėjo statyti 8 didelius tiltus, kurių statyba vyriausybei kaštavo apie 2 milijonus litų. Iš pastatytų tiltų paminėtini:

1. geležinis tiltas per Jūrą, Tauragės apskr.; tiltas yra apie 80 metrų ilgio ir kaštavo 225.000 litų;

2. geležinis tiltas per Šventąją, Zarasų apskr., — 49 mtr. ilgio, kaštavo 209.000 litų;

3. gelžbetoninis tiltas per Jesią, ties Kaunu, — 32,6 mtr. ilgio, kaštavo 45.000 litų;

4. gelžbetoninis tiltas per Novą, Šakių apskr., — 31 mtr. ilgio, kaštavo 52.000 litų;

5. gelžbetoninis tiltas per Šventąją Užpaliuos, — 60 mtr. ilgio, kaštavo 131.000 litų;

6. geležinis tiltas per Dubysą Seredžiuj, — 94 mtr. ilgio, kaštavo 480.000 litų;

7. gelžbetoninis tiltas per Šešupę Slabaduos, — 76,4 mtr. ilgio, kaštavo 158.000 litų;

8. gelžbetoninis tiltas per Nevėžį Raudondvary, — 117 mtr. ilgio, kaštavo 552.000 litų. Be šių didesnių tiltų pastatyta daug mažų betoninių tiltukų.

Šiemet numatyta statyti 5 naujus gelžbetoninius ir geležinius tiltus, kuriems skirta apie milijonas litų.

Pasitarimai apie kaimų statybą ir žemės rūšiavimą

Ryšy su Ministerių Kabineto svarstomu žemės tvarkymo įstatymo projektu, gegužės mėnesį Žemės Reformos Valdyboje, dalyvaujant žinovams-specialistams, įvyko pasitarimai kaimo statybos ir žemės rūšiavimo bei kainojimo klausimais.

Pasitarime kaimo statybos klausimu išaiškinta, kad išskirstytų viensėdijomis kaimų ūkininkai, nusikeldami tro-besius į gautas viensėdijas, stato juos dažnai netvarkingai, prasilenkdami su paprasčiausiais apsisaugojimo nuo ugnies, sveikatos ir ūkiško patogumo dėsniais. Pripažintas būtinas reikalas išleisti taisykles, — nustatyti kaimo statybos pagrindinius dėsnius. Taisyklių projektą apsiėmė paruošti vyr. statybos inspektorius inž. Novickis, bendradarbiaujant Žemės Tvarkymo Departamento statybos referentui inž. Jasiukaičiui. Jei paaiškėtų, kad taisyklės negalės būti paremtos veikiančiais įstatymais, nusistatyta paruošti tam reikalui įstatymo projektą. Bus pavesti matininkams skirstomų viensėdijomis kaimų, ūkininkams aiškinti taisyklingą naujai kuriamų sodybų išplanavimą. Pareiškusiems sutikimą ūkininkams matininkai išplanuos sodybas pagal turimus pavyzdžius. Kaimo statybos srityje matininkų žinioms papildyti numatoma ateinančią žiemą suruošti trumpalaikius kursus.

Pasitarime žemės rūšiavimo bei kainojimo klausimu prieita išvados, kad lig šiol vartojamos valstybiniams žemės mokesčiams nustatyti taisyklės, kurios skirsto žemę į keturias rūšis, žemėtvarkos tikslams netinka. Ūkininkų nusiskundimai, kad žemė netinkamai įkainota, kartais turi pagrindo. Dėl to nusistatyta paruošti naujas žemės rūšiavimo bei kainojimo taisykles, paremtas paskutiniais dirvožemio mokslo daviniais.

Taisyklių pagrindu bus paimtas docento Ruokio dirvožemio klasifikacijos (suskirstymo) projektas, kuris numato vienuoliką pagrindinių Lietuvos dirvožemio rūšių. Apygardų agronomams ir apygardų žemės tvarkytojams, kaipo žemės rūšiavimo bei kainojimo praktikams - specialistams, bus pasiųstas doc. Ruokio projektas patikrinti, atsižvelgiant į vietos sąlygas. Naujos žemės rūšiavimo bei kainojimo taisyklės žemėtvarkoj bus naudojamos nuo ateinančių metų pavasario.

J. D.

Pasirūpinkime šakniavaisiais.

Jau kelinti metai Lietuvoje plėtojasi pieno ir kiaulių ūkis. Praėjusiais metais už išvežtas į užsienius kiaules ir kiaulieną mes paėmėm apie 85 milijonus litų, o už išvežtą sviestą ir sūrį per 40 mil. litų. Linų ir grūdų kainoms kritus, mes pernai visai nebutume galėję išsiversti, jei mums nebūtų buvę pajamų iš pieno ir iš kiaulių.

Pernai už pieną ir kiaules jau mes šį tą paėmėme, bet toli gražu ne tiek, kiek reikėtų paimti, jei mes būtume geriau susitvarkę. Mūsų karvės, būtent, vis dar permažai pieno duoda, o kiaulės perilgai auga, nes mes šiems gyvuliams neturime ir neduodame pakankamai pašaro.

Šiuo metu dar nevėlu susirūpinti, kad mūsų gyvuliai ateinančią žiemą turėtų daugiau pašaro. **Šito galima atsiekti, jei daugiau pasodinsim šakniavaisių ir juos geriau prižiūrėsim.** Turint noro, šiuo metu dar galima šakniavaisiams skirtus plotus padidinti. O šitai būtinai reikia padaryti, nes, kol neturėsime daug šakniavaisių, negausime daug ir pieno. Vienai karvei reikia turėti 20 arų šakniavaisių, tai yra 5-ioms karvėms apie 1 hektarą. Jei šakniavaisiai duoda menkus derlius, tuomet reikia jų sodinti daugiau.

Mūsų ūkininkai šakniavaisius sodina iš daigų arba „fliancų“. Šitas sodinimo būdas pas mus yra geriausias. Kituose kraštuose dažniausia šakniavaisiai iš karto sodinami į jiems paskirtą žemę ir nepersodinami. Šitaip galima daryti tik ten, kur žemės labai gerai įdirbtos ir neturi daug piktžolių. Jei šakniavaisius tokiu būdu sodinti blogai dirbamose ir daug piktžolių turinčiose žemėse, gero jų derliaus susilaukti negalima, nes kova su piktžolėmis tuomet esti persunki.

Kada mes šakniavaisius sodiname iš „fliancų“, žemė susiaria ir gerai įsidirba vasaros pradžioje; sukilusios piktžolės tuomet plūgu ir akėčiomis susinaikina. Pasodinti šakniavaisių daigai greit auga ir netrukus apdengia žemę. Kada jie paauga, piktžolės jiems nebūna tiek žalingos kaip tada, kada jie dygsta ir kyla. Todėl prasčiau įdirbtose žemėse visuomet geriau išeina šakniavaisius pasodinti iš „fliancų“, o ne iš sėklos.

Norint iš šakniavaisių turėti gerą derlių, būtina yra pasodintus juos gerai prižiūrėti. Nors šis darbas nėra malonus, nes jį reikia dirbti daugiausia rankomis, bet jis būtinas. Jei tik šakniavaisių laiku neatginsim nuo piktžolių, jų derlius sumažėja trečdaliu ar perpus, o kartais dar daugiau. Jei pas mus šakniavaisiai neduoda pakankamai gero derliaus, tai pareina daugiausia nuo to, kad mes jų neatginame nuo piktžolių.

Šis darbas yra labai paprastas; daug kas moka jį padaryti, tik ne visuomet jį laiku atlieka. Šakniavaisius kaupti arba, teisingiau, žemę tarp jų eilių purinti reikia ne tada, kada piktžolės pakyla ir pradeda stelbti šakniavaisius, bet tada, kada dar jos būna jaunos, kada jos vos lenda iš žemės. Jauniems šakniavaisiams piktžolės labai pakenkia, todėl jas reikia naikinti kaip tik jos pasirodo ir kada jos dar nesuskumba padaryti šakniavaisiams žalos. Kada šakniavaisiai paauga, jiems toli gražu nebūna tiek pavojingos piktžolės; tada galima jų ne taip bijoti.

Šakniavaisių laukuose piktžolės naikinti reikia ne ravėjimo būdu, bet kaupimu, tai yra, reikia turėti arklinį ir keletą rankinių kauptukų ir jais ne tik kylančias piktžoles iškirsti, bet ir **išpurinti žemę.** Žemės purinimas yra lygiai taip pat svarbus darbas kaip piktžolių naikinimas.

Kada piktžolės išraunamos ranka, reiškia, kada šakniavaisiai ravimi, o ne kaupiami, žemė pasilieka neišpurinta; tada pilnos naudos iš tokio darbo šakniavaisiai neturi. Dėl to seną paprotį šakniavaisių pasėlius ravėti reikia užmiršti.

Šakniavaisių laukai dirbami ir arkliniais ir rankiniais ravėtuvais (arba kauptukais). Rankomis darbas atliekamas geriau, bet arklio darbas esti daug pigesnis. Kas turi arklinį ravėtuvą (planetą), tas vartoja ir arklinį ir rankinius. Tada darbas nebūna labai brangus ir jį galima gerai atlikti. Arkliniu ravėtuvu žemė išpurinama tarp eilių, o rankiniais — prie runkelių, sėtinių ar prie ropių.

Dabar yra pats šakniavaisių sodinimas (iš „fliancų“); ieškokime kiek galint daugiau rasodos, suraskime jiems daugiau žemės; pasodintus juos gerai prižiūrėkime; tuomet turėsime daug pašaro žiemai, turėsime pieno, prisiauginsime kiaulių, — bus ir pinigų.

Ūkin. *J. K.*

Mūsų bekoninių kiaulių trūkumai vasarą.

Iš „Maisto“ b-vės mums rašoma:

Auginant bekonines kiaules platesniu mastu reikalinga joms daug pašaro. Vasaros metu kai kurie pašarai išsibaigia ir dažnai ūkininkas bekonines kiaules šeria tuo, kuo turi, visai neatsižvelgdamas bekoninių kiaulių šėrimo taisyklių. Nors taip penimos kiaulės išauga iš pažiūros ir neblogos, tačiau paskerdus duoda labai minkštus lašinėlius. Toksai bekonas atmetamas į žemiausią rūšį, sunku Anglijoje parduoti ir gaunama žemiausia kaina.

Išauginti bekoninę kiaulę su tinkamo kietumo lašinėliais ne taip jau sunku, tik reikia daugiau kreipti dėmesio į taisyklingą bekoninių kiaulių auginimą. Taisyklingai šeriamos kiaulės turi gauti tam tikrą normą javų miltų. Geriausia čia tinka miežiniai miltai. Nesušėrus reikalingo javų miltų kiekio, arba sušėrus daugiau, negausime gero bekono.

Todėl būtinai reikia pasirūpinti, kad bekoninės kiaulės gautų reikiamą kiekį miltų, ypač prieš pardavimą. Jeigu trūksta savo ūkio javų, tai geriau nupirkti iš šalies, bet užauginti gerus bekonus, o ne šerti kuo pakliuvo ir statyti bekonines kiaules su perminkštais lašinėliais ir tuomi žeminti mūsų bekonų rūšį.

Cukrinių runkelių augintojams.

Cukriniai runkeliai, kaip ir kiti augalai, dažnai gadinami įvairių ligų bei vabzdžių. Kadangi cukrinių runkelių daug kas augina pirmi metai, tai neturi supratimo, kas per priežastis, kad runkeliai nyksta. Tiesa, su cukrinių runkelių gadintojais sunku kovoti ir kovos priemonės gana brangios, bet kartais galima panaudoti netiesiogines ir pigesnes kovos priemones.

Cukrinių runkelių augintojų draugija tuo tarpu neturi prityrusių žinovų, kurie galėtų gerai pažinti cukrinių runkelių įvairias ligas bei gadintojus. Dėl to siūloma visiems augintojams, kurie tik pastebės sergančius runkelius, tuojau paimti kelioliką sergančių daigų ir juos siųsti į Dotnuvą, Žemės Ūkio Akademijon, Augalų Apsaugos stočiai. Iš ten augintojas tuojau gaus atsakymą, kas per liga ir ar galima nuo jos apsiginti.

Laukinių gyvių globa.

Pavasaris ir vasara yra tas laikas, kada paukščiai ir žvėrys papildo savo praretėjusias eiles. Nes ištikrųjų per visus metus gresia jiems nesuskaitomi pavojai. Medžioklės sezonui prasidėjus, jie yra šaudomi ir baidomi. Medžiotojas paprastai paima tik dalį jo sumedžiotų gyvių, žymi gi jų dalis, taip antai pašauti paukščiai ir žvėrys, pabėgę, pasislepia ir vargingai kančiose baigia savo gyvenimą.

Tačiau ir be medžiotojų mūsų paukščiai ir žvėrys turi užtektinai pavojaus. Dėl gilaus sniego, o ypač dėliai šerkšno, jie dažnai negali dasikasti žemės, rasti sau maisto, ir žūsta badu. Del to jie artinasi prie trobesių, ieškodami prieglaudos ar maisto, o pikti žmonės tuo ir naudojasi, statydami jiems kilpas ir visokius spąstus.

Įvairūs technikos įtaisymai irgi sudaro nuolatinį mirties pavojų paukščiams. Telegrafo bei elektros vielos nuolat gresia jų gyvybei. Ypač tatai būna rudenį ir pavasarį traukimo metu, nes paukščiai dažnai skrenda naktį arba ūkanotomis dienomis. Nematydami kliūčių, jie užskridę ant vielų užsimuša ar bent lieka paliegėliais. Paplitusios pastaraisiais laikais radio antenos sudaro paukščiams nuolatinius žabangus. Gamtos Tyrimo Stotis Kaune nuolat gauna užsimušusių tuo būdu paukščių.

Aukšto įtempimo elektros laidai užmuša ant jų nutupusius paukščius. Tamsiomis naktimis, ypač rudenį, paukščiai keleiviai, traukdami pajūriais, užtinka pastatytus ten stiprius švyturius ir, nepergalima šviesos jėga viliojami, užskrenda ant jų milžiniškų stiklų ir užsimuša. Vandeniniams paukščiams gresia pavojus net plačioje jūroje del mazuto, aliejaus, žibalo ir kitų tepalinių riebalų, patenkančių iš laivų ant jūros paviršiaus. Yra žinoma, kad žibalas ir kitos tolygios medžiagos, patekusios į vandenį, paplinta ant jo paviršiaus ploniausiu, bet labai plačiu sluoksniu.

Dabar visose jūrose knibždėte knibžda laivai, visur palikdami savo atmatas. Vandeniniams paukščiams, nutupusiems į žibalo sluoksnį, sulimpa ir susivelia plunksnos. Tokie paukščiai negali laisvai narstyti, antra vertus, jų plunksnos nebesudaro ištiso šarvo ir vanduo patenka tarp jų, šaldydamas kūną; ir nuo to jie netrukus žūsta.

Kąsmet skaičius visokių techniškų įrengimų didėja, kasmet žmogus vis daugiau ir daugiau varžo paukščių ir žvėrių gyvenimą, kasmet nusausinamos balos, iškertami krūmai, reguliuojamos upės... o mūsų laukiniams gyviams nebėr kur dėtis.

Todel visame pasaulyje pradėta rimtai susirūpinti, kaip juos apsaugojus nuo žuvimo. Tuo pačiu ir mes turime rūpintis, jei nenorime, kad mūsų miškai, sodai ir pievos nebūtų tušti.

Pavasaris ir vasarą — tai svarbiausis laikas tiems rūpesčiams, nes dabar, žuvus vienam paukščiukui ar žvėriukui dažniausiai žūsta visas jo lizdas. Per tat šiuo laiku niekas neprivalo medžioti. Reikia daboti, kad šunys neitų į mišką, balą, pievą. Einant kur nors iš namų jų su savim nevedžioti. Dar labiau reikia daboti kates. Net ir gera katė, įgudus gaudyti peles, atėjus pavasariui, nebebūna namie, o iš ištisom naktim išsiruošia į laukus ar miškus paukštelių ir zuikelių medžioti. Katė yra pikčiausis mūsų laukinių gyvių priešas. Per tat ir mūsų medžioklės įstatymas duoda teisę šaudyti kiekvieną katę, kuri išėjo už sodybos ribų.

Daug žalos pridaro piemenys ir šiaip kaimo vaikai, draskydami paukščių lizdus, dėl to tėvai turi juos drausti, aiškinti jiems jų žalingus darbus. Neužilgo grįš namo atostogų mokytojai, moksleiviai. Bus gera proga platinti tarp kaimo gyventojų mintį apie paukščių ir žvėrių globos reikalą.

Prof. *T. Ivanauskas.*

Į Naradavo žiemos žemės ūkio mokyklos

metinę šventę 29. VI. kviečiame visų laidų mokinius.

Dipl. agronomas I. Valiūnas.

Kaip dėvėti ir ką valgyti karščiams užėjus

Daug žmonių karščių negali pakęsti. Daugumas karštomis dienomis negali dirbti su įprastu uolumu, kiti skundžiasi nuovargiu, nusilpimu, troškuliu, palinkimu į miegą. Pas kai kuriuos jautresnius žmones nuo karščių padidėja kraujo spaudimas ir susilpnėja širdies raumenys. Toks žmonių liguistumas, jaučiamas karštam orui esant, pareina nuo to, kad **prie to nesame pratę ir nemokame tinkamai oro pakitėjimui prisitaikyti.**

Daugiausia nuo kaitros kenčia vyrai. Ir tai visai suprantama — **vyriški rūbai vasarą nešioti yra labai nepatogūs ir nehigieniški.** Pamėginkime Afrikos gyventoją jo klimate aprengti mūsų dėvimais rūbais ir būkime tikri, kad drauge galime paruošti jam ir karstą. Visų tų apikaklių, kaklaraiščių, dviejų porų kelnių, marškinių, kojinių, kamzolių, švarkų, batų ir priedui dar skrybėlės negras tikrai nepakęs.

Dėl to, nedideliems karščiams užėjus, reikalinga, ypač vyrams, savo rūbus galimai suprastinti, nekreiplant dėmesio į jokias, kartais labai kvailas madas. Nešiokime plonus marškinius su atverstomis apikaklėmis, meskime visus tuos kravatus ir kietas apikakles, dėvėkime plonus rūbus ir lengvą avalynę, ir tada nereikės be reikalo kankintis.

Higienos parodoj Dresdene, kuri įvyko pereitą mėnesį, buvo išstatyti labai įdomūs tokių vasarinių rūbų pavyzdžiai. Pas mus, Lietuvoj, pernai vasarą buvo irgi mėginta reformuoti vyriškus vasaros rūbus, bet jie, deja, neprigijo; tik vieną kitą galima pamatyti tokius reformuotus rūbus dėvintį ir nepasiduodantį mados vergijai.

Esant dideliems karščiams, žmonės paprastai turi **menkesnį apetitą ir mažiau valgo.** Žmonės, kurie sunkiai pakelia karščius, turėtų karščių metu **visai nevalgyti mėsos.** Geriausias vasaros maistas tai daržovės, vaisiai, vaisių sunka, pieno produktai, duona.

Gydytojas.

Mykolas Trumpėda.

Blaivybės keliais.

Dabar jūs, gerbiamieji, galit manęs paklausti:

— O kodėl, pone Trumpėda, tamsta iki šiol nieko nerašei ir palikai visuomenę likimo valiai, be jokios nešališkos informacijos apie savo kraštą ir žmonių gyvenimą?

Tas tiesa. Geroką laiko šmotą nepaėmiau plunksnos į rankas. Bet ne todėl, kad rašalo arba ten popieriaus pristigau. Iš bėdos galima parašyti ir pieštuko galu ant papirosų pokelio.

Buvau, matote, užimtas kultūros darbu mūsų kaimo žmonių blaivinimo srity. Blaivinomės, kaip pašėlę, nuo pat užgavėnių iki šiol. Na, žinoma, vaisiai kuo puikiausi.

Ir prasidėjo visa ta mūsų blaivybė nuo mokytojo.

Atvyko į mūsų kaimą naujas mokytojas. Per užgavėnes mes kaip žmonės susirinkom, nu ir pradėjom užsigavėti. Nespėja Kilpa su Stagaru nuo cukrinės po stalu nugriūti, kadangi jie šiuo atveju visada pirmus prizus gaudavo, beįeinąs mokytojas.

Įėjo mokytojas, pasisveikino. Nu, žinoma, inteligentą žmogų savo tarpe pamatę nudžiugome. Vienas šmičkę siūlome, kitas siūlome. Mokytojas purtosi, girdi, turįs skilvį ir nervų sistemą, todėl negeriąs.

Žinoma, žmogui visokių bėdų pasitaiko. Kuo jis kaltas, jei su nervų sistema apsigimė? Bet mokytojas ėmė ir pradėjo:

— Ką jūs, — sako, — vyrai darote? Savo noru einate į pražūtį per visokius alkoholius. Atsibuskit, pagalvokit. Juk cukrinis alkoholis protą ardo, sveikatą atima, į kalėjimą nuvaro.

Visi mes baisiai susigraudinome, o Paliaukis apsiverkė ir sako:

— Sudie, broleliai. Einu ir šoku į šulinį. Nes jei mano galvoj grynas samogonas ir nė už centą smegenų, ar beverta gyventi.

Paliaukį nuraminome, davėme dar porą stiklų, ir pradėjom rimtai svarstyti reikalą.

Visiems aišku: reikia blaivintis. Ir ne taip po vieną, o visam kaimui iš karto.

Tarėmės, tarėmės, kaip tą išganingą sumanymą įgyvendinti. Besitardami Pliuškio cukrinę pabaigėme, o klausimo dar nebuvome įpusėję. Persikėlėme pas Drindą — jis geriausis naminės specialistas.

Auštant buvo nutarta: visas kaimas pasižada cukrinės arba kitokio alkoholio nė į burną neimti. O kas pamatys kurį geriantį, geriantysis moka mačiusiam šimtą litų.

Sutarėmė ir net raštą pasirašėme. Tokiu būdu mūsų kaimas įžengė į blaivybės kelią.

— Nu, — manau, — Mykolai nesnausk. Kaime gyvena apie trisdešimt žmonių. Juk neiškęs negėrę. Jei taip paslinkti, tai juk Amerika! Po 100 litų — 3000 litų.

Apsvarsčiau, kurį čia pradėti sekti. Aišku, Kibickas tuoj bus mano naguos. Greta gyvena, be išgėrimo dienos negyvena.

Kitą dieną žiūriu pro langą — Kibickas išėjo į kiemą, apsidairė ir nuėjo ant skiedryno malkų skaldyti. Pasiėmiau kirvį ir aš, ant savo skiedryno malkas skaldau.

Po valandžiukės Kibickas numetė kirvį į šalį ir nuėjo į savo daržinę.

— Aa! — pamaniau. — Eina numaukti gurkšnį! Šimtas litų yra!

Švist per sodą, nulėkiau į Kibicko daržinę. Žiūriu, Kibickas ratus taiso.

— Sveikas, kaimyn. Ar negalėtum kartais paskolinti žiogę lentoms piauti, — paklausiau suradęs savo atsilankymo priežastį.

— Kad manajai dantis išlūžo, — sako Kibickas. — Ką darysi su tokia žioge.

— Ar kur ruošiesi važiuoti? — paklausiau.

— Į Kuršėnus. Reikia vinių pirkti.

— Aa! — pamaniau. — Žinau tavo vinis. Vadinasi, nulėks į Kuršėnus, išmaus pusbutelį, ir čysta. Kas matys ji geriantį. Nu, šimto litų nepaleisiu.

Nespėjau taip pamanyti, kaip į Kibicko daržinę kaimynas Liauka pakyšt. Girdi, pabėgęs iš tvarto mitulys kumeliukas. O akys tokios, tartum jis šimtą litų jau rankose turi. Apsižvalgė, lyg iš netyčių pauostė mane, pauostė Kibicką.

Pasikalbėjom apie šį apie tą. Kibickas ratus pasitaisė. Einame iš daržinės, o gi pasieniais gal penkiolika vyrų staiposi. Pro tvoras, žalčiai, mus seke, kur einam ir ką darom. Nė žodžio vieni kitiems netarę išsiskirstėm.

Aš tuoj į daržinę, pasitaisiau ratus, ir laukiu, kada Kibickas važiuos į Kuršėnus.

Netrukus tai laiminga valanda atėjo. Kibickas sartį pasikinkęs išdardėjo iš kiemo ir nuūžė vieškeliu. Aš tuoj keršį į ienas, — paskui. Žiūriu, iš kiemo Paliaukis beišvažiuojąs. Išvažiavęs iš kaimo atsisukau atgal — nugi visas kelias pilnas važiuotų mūsų kaimo žmonių.

Nebuvo kur dėtis. Negi suksi atgal. Važiuojam visi į Kuršėnus.

Kuršėnuos gal pusvalandį užtrukome. Vienas kito iš pėdos nepaleidžiame. Nė vienas biaurybė negeria. Net pikta pasidarė.

— Na, prakeiktieji, — pamaniau, — aš jus vistiek apmausiu. Susitinku pažįstamą žydelį pirklį.

— Ar neatvažiuotum pažiūrėti, jautuką turiu parduoti.

— Kodėl ne, atvažiuosiu, — sako žydelis.

Pasitarėm apie jautuką, o paskui patyliais ir sakau žydeliui.

— Žinai, Leizeri, yra toks reikalas. Nupirk tu man pusbonkį, nunešk į mano ratus — stovi Peiskio kieme, juk pažįsti, — ir niekam nematant įkišk. Paskui aš tau su procentais atlyginsiu.

Pavaikščiojom po Kuršėnus. Į jokios karčiamos pusę nė žvelgte nepažvelgėm. Žiūriu, Kibickas išvažiuoja namo. Aš tuoj į savo ratus — įkandėn. Pagraibiau po pasoste — pusbonkis yra, o greta — riestainis.

Grįždamas namo neva atsiguliau į ratus. Kiek ten to pusbonkio — pora gurkšnių, ir nebėra. Pakeliu galvą — gi visi mano kaimynai ratuose guli.

Netoli kaimo pasivijau Kibicką. Beknarkiąs vyras, o šiauduose valstybinės kamštis įstrigęs. Vos susilaikiau nedavęs antausį už tokią žulikystę. Geriant nemačiau, šimtą litų stačiai iš rankų išlupo. Ot, mūsų laikų žmonės.

Žodžių, iš Kuršėnų grįžome visi girti...

Taip mes visą pavasarį blaivybės keliu ir ėjome. Važiuoja vienas į malūną, tuoj kiti važiuoja: ar nepasisuks laimė uždirbti šimtą litų.

O praeitą sekmadienį visas kaimas susirinko pasitarti dėl bendro kerdžiaus samdymo. Tarėmės, galvojome. Išsprendę kerdžiaus klausimą, jau buvome besiskirstą namo, tik šeimininkas kaimynas Pastaklys ir sako:

— Tai gal vyrai patarsite, kur dėti cukrinę. Nuo užgavėnių statinė stovi, jau gal sugedo. Turbūt reikės išpilti.

— Nuo užgavėnių? Tai iš tiesų, turbūt, niekam tikusi cukrinė.

— Reikėtų paragauti.

Pastaklys išėjo, atnešė pilną uzboną. Paragauti, tai ne gerti.

Ragavome dvi dienas. O kai cukrinė buvo baigta, paliai stalą asloj pamatėme žiupsnį smulkių popieriukų. Tuos popieriukus sudėjus ir suklijavus, būtų visa pasirašytoji blaivybės sutartis. Ale kas ten tokio darbo imsis. Nėra laiko.

Kova su ligų platintojais.

Paprastai karas yra laikomas didžiausia žmonijos nelaime, nes sunaikina daugelio žmonių gyvybę. Tačiau palyginti su užkrečiamomis ligomis, dėl kurių kasmet miršta dešimtys milijonų žmonių, karai yra beveik nekalto pobūdžio žaislai. Skirtumas tarp karo ir ligų aukų yra tik tas, kad kare viešai ir matomai žudomi žmonės, o ligos puola iš pasalų, žmogui visai nejaučiant. Savo nematomą priešininką ligonis pajunta tik apsirgęs.

Žmonės didžiuojasi, kad gali pro galingus žiūronus pažvelgti į tolimas dangaus erdves ir stebėti nesuskaitomų žvaigždžių pulkus. Bet dangaus žiūronus (teleskopus) savo naudingumu toli pralenkia mikroskopas, — prietaisas, kuriuo pro padidinamus stiklus galima matyti tokius mažus daiktus, kurių paprasta akis nepajėgia įžiūrėti. Galima drąsiai sakyti, kad jei nebūtų buvęs išrastas mikroskopas, tai kova su apkrečiamomis ligomis būtų visai neįmanoma. Tik mikroskopas padėjo žmonėms susekti įvairių ligų priežastis, kuriomis pasirodė esą maži mažutėliai gyviai, vadinami bacilomis.

Pirmas, kurs pamatė ligtol nematytą mažų gyvių pasaulį, buvo Antoni van Leeuwenhock, kurs 20 metų jį tyrinėjo, slaptai nuo visų. Tai buvo prieš 250 metų. Jis pirmas apskaičiavo, kad vienam vandens laše esą nemažiau, kaip pustrečio milijono mažytėlių gyvių. Mirė jis 1723 metais, sulaukęs 91 metų amžiaus. Po jo, pasižymėjo bakterijų tyrinėjimu Lazzaro Spallanzani. Jis pirmas įrodė 1729 m., kad yra visai klaidinga ligtol vyravusi nuomonė, kad gyvybė galinti atsirasti iš nieko. Tuo tikslu jis padarė tokį bandymą: paėmė du gabalus šviežios mėsos ir vieną gabalą padėjo į gerai uždengtą indą, o antrą gabalą paliko atidengtam inde. Netrukus buvęs atidengtam inde mėsos gabalas pradėjo pūti ir jame atsirado daug mikrobų (mažų gyvių), tuo tarpu kaip pirmasis gabalas buvo dar visiškai sveikas. Jis taip pat pirmas pastebėjo, kad bakterijos veisiasi, skildamos pusiau.

Bet pirmas, kurs įrodė, kad mikrobai sukelia rūgimą ir ligas, buvo garsusis Pasteur'is. Savo tyrinėjimais jis daug padėjo cukraus, vyno ir alaus pramonei. Kad ligas sukelia bacilos, Pasteur'is pastebėjo visai iš netyčių. Kartą jis pamėgino dar kartą įčiepyti Sibiro rauples dviem išgijusioms nuo tos ligos karvėms. Pasirodė, kad karvės antrą kartą neapsirgo. Toliau tą ligą tyrinėdamas, jis išmoko veisti Sibiro rauplių bacilas ir jas čiepyti gyvuliams, tuo būdu apsaugojant juos nuo tos ligos.

Bet labiausiai nusipelnė Pasteur'is, suradęs būdą gydyti žmones nuo pasiutimo.

Šiandien Pasteur'io institutai, kur gydomi pasiutusių šunų aprieti žmonės, yra visose šalyse. Pirmą žmogų, kurį Pasteur'is išgelbėjo nuo pasiutimo, buvo šuns apkandžiotas mažas vaikas. Greit po to Pasteur'is pagarsėjo ir pas jį ėmė plaukti žmonės gydytis nuo pasiutimo. Jis išgelbėjo 16 rusų iš Smolensko, už ką rusų caras jam padovanojo 100.000 aukso frankų, už kuriuos jis įkūrė savo pagarsėjusį pasaulyje institutą.

Po Pasteur'io, kenksmingų bacilų tyrinėjimais pasižymėjo vokiečių gydytojas Robertas Koch'as. Jis atrado džiovos bacilą, lazdelės pavidalo, kuri ir dabar yra vadinama „Kocho bacila". Tuo būdu buvo pradėta kovoti su užkrečiamųjų ligų platintojais. Ištisa eilė gydytojų ėmė tyrinėti atskirų užkrečiamų ligų priežastis ir ieškoti jas sukeliančių bacilų. Taip buvo rasti čiepai nuo raupų, difterito, maliarijos, choleros, geltonojo drugio. Tačiau tam teko padėti daug vargo ir darbo, o kai kuriems tyrinėtojams net ir savo gyvybę paaukoti.

Gydytojas Jesse Lazear pats tyčiomis apsikrėtė geltonuoju drugiu, kad geriau galėtų ištirti ligą, ir netrukus mirė. Du gydytojai, su didžiausiu pavojum gyvybei, kelias savaites užsidarę trobelėj, tyrinėjo mirusiųjų geltonuoju drugiu kūnus, ieškodami jį sukeliančios bacilos. Povilas Ehrlich, po penkiolikos metų darbo ir tyrinėjimų, pirmas surado vaistą sifiliui gydyti, pavadinęs jį vardu „606", nes tik 606 - tas mėginimas davė laukiamų vaisių. Dabar tai baisiai ligai gydyti yra žinomi ir kiti, geresni vaistai. Bet ir ligšiol dar ne visoms pavojingoms ligoms yra rasti tinkami vaistai. Pavyzdžiui, vėžio liga yra vis dar beveik neišgydoma. Tačiau gydytojai nenusimina ir dirba, kiek galėdami, nematomiems žmonijos priešininkams nugalėti.

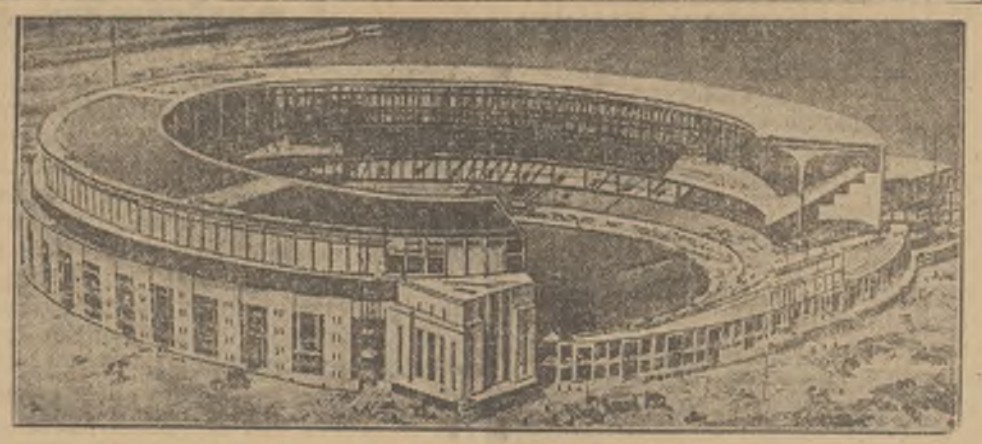

Moderniškai įrengtas sporto stadionas Clevelande, Amerikoj, kuriame gali tilpti apie 100.000 žmonių. Jame šią vasarą įvyks bokso rungtynės tarp vokiečio Šmelingo ir amerikiečio Striblingo pasaulio bokso čempiono vardui įgyti.

Medis, kur žmogų visu kuo aprūpina.

Mūsų kraštuose žmogus daug privargsta, prisidirba, prisikamuoja, kol jis gauna viską, kas jam gyvenimui reikalinga. Reikia arti, akėti, sėti, auginti įvairus gyvulius ir t. t. Visai kas kita šiltose šalyse. Ten yra medis vadinamas kokoso palma. Šitas medis duoda žmogui beveik viską, kas jam reikalinga.

Iš to medžio stato namus, daro baldus. Jo dideli stiprūs lapai gerai tinka stogams dengti. Lapus sudraskius į ilgus plonus diržus iš jų pina visokias pintines. Lapus išmirkinus, panašiai kaip mūsų linus ar kanapes, iš jų gauna panašų į kanapes pluoštą, kurį galima verpti ir austi. Laukiniai žmonės stačiai iš tų lapų gamina sau rūbus. Žinoma, toks rūbas tik pridengia kūną nuo saulės ar lietaus.

Kokoso palmių riešutai, didumo nuo kumščio iki žmogaus galvos, duoda valgį ir gėrimą. Neprinokę šitie riešutai duoda skanų, panašų į pieną maistingą gėrimą. Sunokęs jų branduolys yra geras maistingas valgis. Kadangi šitie riešutai auga ir noksta ištisus metus, tai per visus metus galima naudotis jų riešutais. Sunokęs kokoso riešuto branduolys turi daug riebalų. Tuos riebalus tarpina ir vartoja valgiams pagaminti, kaip taukus. Net pas mus jų atveža ir parduoda kokovaro vardu. Kokovaras yra pigesnis už gyvulių riebalus. Žinoma, vietoj šitie riebalai visiškai pigūs. Iš tūkstančio riešutų gauna du centnerius riebalų.

Iš kokoso palmos gauna dar sultis (sula), iš kurios daro skanų gėrimą: vyną, araką ir kit. Išdžiovintas kokoso riešuto branduolys ilgai negenda ir dėlto labai gerai tinka kelionei.

Iš riešuto kevalo daro įvairius indus. Kokoso riebalus vartoja šviesai kaip pas mus žibalą. Riešutai dar yra apaugę ilgais plaukais, kurie vartojami virvėms bei matracams.

Trumpai tariant, kokoso palma gali aprūpinti visus anų kraštų žemai kultūringų gyventojų reikalus.

Užtat šiltų kraštų gyventojai dažniausiai yra dideli tinginiai. Pavydėti jiems to medžio nėra ko. Mūsų šalių gyventojai, kovodami su nepalankia žmogui gamta, taip užsigrūdino ir išsidirbo, kad užėmė visą pasaulį ir tie, kurie turėjo kokosines palmas ir neprivalėjo daug dirbti, pasiliko daugiausia laukiniais be mokslo ir kultūros žmonėmis ir mūsiškiai šiandien valdo jų žemes ir jų kraštus. Jie mūsiškiams tarnauja.

Darbas ir kova stiprina ir kelia žmogų. Nedarbas išlepina žmogų ir padaro jį niekam vertu tinginiu. Laukiniai žmonės labiausia bijo darbo. Užtat jie netoli nužengė nuo gyvulių.

Kur kiek turi darbo paštai.

Užsienių spauda paskelbė labai įdomių statistikos žinių apie paštų veikimą įvairiose valstybėse. Iš tos statistikos matyti, kad *daugiausia laiškų rašo prancūzai ir belgai. Prancūzijoj ir Belgijoj* vienam gyventojui išeina vidutiniškai net po 156 laiškus ir atvirlaiškius per metus. Toliau seka *Šveicarija* — 155 laiškai, *Austrija* ir *Anglija* — 146, *Olandija* — 139, *Vokietija* — 125, *Švedija* — 77, *Čekoslovakija* — 63, *Italija* — 55, *Lenkija* ir *Ispanija* — 30 ir pagaliau *Rusija* — tik 5 laiškai per metus vienam gyventojui.

Siuntinių **skaičiaus atžvilgiu pirma vieta tenka *Vokietijai.* Šiame krašte kasmet persiunčiama *8 milijardai siuntinių.* Toliau eina *Anglija* — 7,3 milijardai siuntinių, *Prancūzija* — 6,2, *Italija* — 2,2, *Belgija* — 1,2 milijardų, *Lenkija* — 960 milijonų, *Ispanija* — 630 ir *Rusija* — 550 milijonų siuntinių.**

Užtat *telefono ir telegrafo* susisiekime pirma vieta tenka skandinavams. *Danijoj* kiekvienam piliečiui išeina vidutiniškai 120 telefono pasikalbėjimų per metus, *Švedijoj* — 110, *Norvegijoj* — 92, *Austrijoj* — 76, *Olandijoj* — 59, *Suomijoj* — 42, *Vokietijoj* — 32, *Anglijoj* — 26, *Belgijoj* — 16, *Prancūzijoj* — 14, *Italijoj* — 6, *Lenkijoj* ir *Rusijoj* — po 2 pasikalbėjimus kiekvienam gyventojui per metus.

Telegrafo susisiekime **pirmą vietą užima *Norvegija* — 2 telegramos kiekvienam gyventojui per metus, *Anglijoj* — 1,6 ir *Vokietijoj* — 0,8 telegramos.**

Pakietų **siuntime pirmą vietą užima *Šveicarija.* Čia kiekvienam gyventojui per metus išeina 10 pakietų, *Vokietijoj* — 4,4, *Anglijoj* — 3,4, *Danijoj* — 3,2, *Lenkijoj* — vos 0,3 pakietai. Skaičiumi daugiausia pakietų išsiuntinėjama Vokietijoj — 28 milijonai, Anglijoj — 16 milijonų pakietų per metus.**

Lietuva pašto susisiekime užima tuo tarpu vieną iš paskutinių vietų Europos valstybių tarpe. Bet ir pas mus paštas kasmet vis daugiau gauna darbo.

Kas tie vitaminai?

Azijos rytuose nuo senovės žmones labai vargino biauri liga, vadinama b e r i b e r i. Susirgę šita liga žmonės nustoja valdę rankas ir kojas, kūne renkasi vanduo, ir jie miršta. Gydytojai nieku būdu negalėjo susekti šitos ligos priežasties. Joki vaistai, jokios priemonės negelbėjo.

Apie 30 metų tam atgal olandų gydytojas Eijkman pastebėjo, kad šita liga kartais susirgdavo ir vištos. Tėmydamas toliau, jis pastebėjo, kad dažniausia susirgdavo tos vištos, kurios buvo lesinamos ryžiais. Tolesni bandymai parodė, kad jei susirgusias vištas lesinti ryžių lukštais, tai jos pagydavo.

Kitas gydytojas Greijus, varydamas toliau Eijkmano tyrimus, priėjo išvados, kad ir žmonės ir vištos serga b e r i b e r i liga dėl stokos kažkokio dalyko, kurs randasi ryžiaus grūde, po pat lukštu. Tokiu būdu surasta priemonė nuo baisios beriberi ligos.

Šitas dalykas, kurs randasi po ryžių lukštu ir kituose grūduose bei augaluose ir kurs gydo beriberi ligą, pavadintas vitaminu.

Darant bandymus šita kryptimi, toliau atrasta, kad ir daug kitų nepagydomų ligų pas žmones atsiranda dėl tam tikrų dalelių maiste trūkumo. Visos tokios dalelės pavadintos vitaminu. Tam tikro vitamino nepriteklius yra priežastis žinomos vaikų ligos, kuri pasireiškia tuo, kad pasidaro minkšti kaulai. Ji vadinama anglų liga. Vitaminas, kurs pašalina anglų ligą, pavadintas raide A. Be to susekta, kad vitamino A trūkumas veda prie apakimo ir kad šitas vitaminas žadina ir tvarko žmogaus kūno augimą.

Neturėdamas pakankamai šito vitamino, žmogus, nors ir jaunas, nustoja augęs ir palieka neužauga. Šitas vitaminas randasi įvairiuose augalų ir gyvulių riebaluose, ypač žuvies.

Vitaminas, kurs gydo beriberi ligą, pažymėtas raide B. Jis randasi įvairių grūdų lukštuose.

Ilgai žmonės kamavos ir negalėjo rasti vaistų nuo skorbuto (iš dantų smagenų ir viduriuose pradeda eiti kraujai, dantys pūva, žmogus silpnėja ir miršta). Pasirodė, kad ir šitos ligos priežastis tai vis tam tikro dalyko trūkumas. Šitą dalyką pavadinta vitaminu C. Jis randasi daugiausia šviežiose daržovėse, uogose, bulvėse, grybuose.

Italijoj, pietų Prancūzijoj, Ispanijoj viešpatavo baisi liga pellagra. Pas susirgusius šita liga žmones ant veido ir rankų oda pasidaro tamsiai ruda ir kieta, guzuota kaip beržo žievė. Žmogaus išvaizda pasidaro baisi. Oda lupasi, kaip žuvies lukštas ir pūliuoja. Žmogus silpnėja ir po ilgo laiko miršta. Kadangi šita liga baisiai subiauroja žmogaus veidą, tai labai dažnai pasitaikydavo, kad susirgę ja žmonės ir negalėdami išsigydyti, pasidarydavo sau galą. Joks vaistas negelbėjo. Pasirodė, kad ir šita liga kyla dėl tam tikro vitamino trūkumo. Šitas vitaminas yra labai artimas vitaminui B, ir randasi ten pat, kur vitaminas B. Dėl to jis pavadintas vitaminu B2.

Tiriant toliau vitaminus, surasta vitaminas, kurs paženklintas raide D. Jo trūkumas yra įvairių nervų ligų priežastimi. Jis randamas piene, žaliuose žirniuose, bulvėse, kai kuriuose vaisiuose.

Pagaliau, neseniai surastas vitaminas, kurs turi įtakos į žmogaus lyties organus. Jis randasi daržovėse, ypač saločiuose. Be šito vitamino žmonės darosi nevaisingi.

Vitaminai dar labai mažai ištirti. Juos tyrinėti labai sunku, nes jų kiekis yra visiškai menkas. Tačiau menko kiekio pakanka išgydyti arba apsaugoti žmogų nuo įvairių labai sunkių ligų.

Naujausi tyrimai rodo, kad vitaminai apsaugoja ir nuo apkrečiamų ligų. Pagaliau, kai kurie mokslininkai mano, kad ir senatvė ar tik nebus tam tikro vitamino trūkumo priežastis. Šia kryptim dabar daromi tyrimai. Apskritai, reik manyti, kad vitaminų tyrimai atidengs dar ne vieną žmogui labai svarbią paslaptį.

Sekant prof. *Eulerį J. P.*

Aukščiausios kokybės ženklas — žalia IMPERIAL-OIL statinė su geltona juosta.



Kreipkit dėmesį į nesužalotą raudoną garantijos antspaudą.

Skalsus vartojimas ir geriausi tepimo rezultatai yra nesulyginamos **Imperial-oil** ypatybės

Lietuvos Latvijos Tepalų Prekybos b-vė Kaunas, Kęstučio g. Nr. 38, tel. 20-96 ir 11-85.

Pusmetiniai prenumeratoriai!

Tuojau pasiųskite prenumeratos pinigus, po 2 lt. 25 ct., už antrąjį pusmetį. Prenumeratą neatnaujinusiems, nuo liepos mėn. 1 dienos bus sustabdytas „Mūsų Rytojaus“ siuntinėjimas.

Dar vis tenka girdėti, kad yra mūsų krašte šeimų, neturinčių savo namuose jokio laikraščio. Šituos atsilikėlius, rambiuosius, matoma, sunku įveikti! Juos reikia pirmiau įpratinti į skaitymą, o tiktai tada jie patys išsirašys laikraštį. Naudingą ir gražų darbelį atliktų, tie mūsų skaitytojai, kurie savo lėšomis tokiems išrašytų laikraštį nors vienam pusmečiui. Mes neabejojame, kad dauguma tokių atsilikėlių, per pusmetį pažinę laikraščio naudą, toliau patys laikraštį išsirašytų ir būtų dėkingi tiems geradarjams, kurie juos įtraukė į visos Lietuvos skaitančiųjų gausingiausią šeimą. Norėdami „Mūsų Rytojaus“ antram pusmečiui išrašymą palengvinti, su šiuo numeriu siunčiame visiems mūsų gerb. skaitytojams pašto perlaidas.

Vandens jėgų naudojimas.

Nuo neatmenamų laikų žmonės moka vandens srovės jėgą pasijungti naudingam darbui. Gaila tik tiek, kad pas mus, Lietuvoje, teįprasta užsitvenkti nedidelius upokšnius bei upelius ir tesugebama pasikinkyti vandenį sukti malūnų girnas. Kitur vandens jėgų naudojimas yra daug didesnis ir pastaraisiais laikais sparčiau auga. Šitą augimą greitina nauji išradimai elektros pritaikymo bei naudojimo srity. Vandens jėga suvartojama elektros gamybai, o paskui jau elektra eina įvairių įvairiausiems reikalams.

Gyvenamojo šimtmečio pradžioje buvo surasti būdai elektros energiją perduoti į didelius atstumus nuo jos pagaminimo vietos, ko seniau nemokėta padaryti. Šita aplinkybė atliko didelį vaidmenį vandens jėgų naudojimo žvilgsniu ir visuose kraštuose pradėta tyrinėti, kokia vandens jėgų atsarga galėtų būti naudojama elektros gamybai. Žinoma, tie tyrinėjimai ne visur buvo tinkamai atlikti, pagaliau dar ne visur jie yra užbaigti.

Apytikrius davinius suvedė ir paskelbė amerikiečiai 1927 m. Tais daviniais, jau ištirtų didžiųjų upių, krioklių ir kalnuose esančių ežerų jėga visame pasaulyje siekia 454.000.000 arklių jėgų. Šita milžiniškoji jėga dar beveik nenaudojama, nes pakinkyta darban tik 33.000.000 arklių jėgų.

Imant atskiromis pasaulio dalimis, kalbamieji amerikiečių daviniai atskleidžia šitokį vandens jėgų ir jų naudojimo vaizdą:

1. Šiaurės Amerikoje vandens jėgos yra lygios 66.000.000 arklių jėgoms; naudojama 16.800.000 arklių jėgų, arba 25 su puse nuošimčiai.

2. Pietų Amerikoje yra 54.000.000; naudojama 750.000, arba apie pusantro nuošimčio.

4. Europoje yra 58.000.000; naudojama 13.100.000. arba 22 su puse nuošimčiai.

5. Azijoje yra 69.000.000; naudojama 2.100.000, arba 3 nuošimčiai.

6. Afrikoje yra 190.000.000; naudojama 14.000, arba vieno nuošimčio šimtinė dalis.

6. Australijoje ir gretimuose salynuose yra 17.000.000; naudojama 240.000. arba arti pusantro nuošimčio.

Vandens jėga yra tautos turtas, kurs gali būti paverstas į pinigą ir vartojamas kultūrai bei žmonių gerbūviui kelti. Gėda prisipažinti, kad mes, lietuviai, šito turto įvertinimo ir naudojimo žvilgsniu užimame paskutinę vietą Europos valstybių tarpe. Galima pasakyti dar daugiau. Vartydami amerikiečių suvestus ir paskelbtus davinius, gauname įspūdžio, kad mums tenka paskutinė vieta pasaulyje. Minėtame amerikiečių leidinyje yra įrašytas ir Lietuvos vardas, bet ties tuo vardu stovi juodi brūkšneliai tose vietose, kur turėtų būti įrašyta kiek mes turime vandens jėgos ir kiek jos naudojame. Atrodo, tarytum garsioji Nemuno kilpa ties Birštonu, Neries, Nevėžio ir kitų mūsų upių srovės teka ne Lietuvoje. Apie mūsų kaimynus ir brolius latvius pasakyta, kad jie turi vandens jėgos, galinčios atstoti 100.000 arklių jėgą ir naudoja 5 nuošimčius. Lenkija turinti 1.400.000 jėgų; naudojanti 90.000, arba 6 su puse nuošimčius. Vokietija turi 2.000.000 jėgų; naudoja 1.000.000, arba lygiai pusę. Italija naudoja daugiau kaip 60 nuošimčių savo vandens jėgos. Prancūzija — beveik 36 nuošimčius. Šveicarija — 74 nuošimčius.

Delto netenka stebėtis, kad šveicarai eksportuoja į gretimas šalis elektros energiją, imdami nuo 2 iki 10 mūsų centų už kilovat - valandą, o mes Kaune už tą patį elektros saiką mokame 1 litą 36 centus!...

Mūsų geležinkeliai, fabrikai ir visokios dirbtuvės varomos naudojant malkas, akmens anglis, naftą ir kitokį kurą. Tuo tarpu kitur stengiamasi visokį kurą pakeisti vadinamomis baltosiomis anglimis, kitaip sakant, vandens jėga. Norvegijoje vandens jėga aptarnauja 95% visų toje šalyje esančių variklių, Švedijoje — 71%, Suomijoje — 43%, Šveicarijoje — 89%, Jungtinėse Amerikos Valstybėse — 20%.

Matome, kad net tokios šalys, kur žemėse yra daug akmens anglies, stengiasi naudoti pigesnę vandens jėgą, o mes anglis perkame užsieniuose ir brangiai už jas mokame, o į savo „baltąją anglį“ nekreipiame jokio dėmesio. Kitaip elgiasi Italija, kuri anglis taip pat užsieniuose perka. Ji deda daug pastangų pasikinkyti vandens jėgas, ir 1926 metais Italijai jau tereikėjo įsigabenti iš užsienių tik pusę tiek anglies, kiek įsigabendavo pasauliniam karui pasibaigus.

P. K.



Kaip atsikėlus rytą **Taip ir prieš gulant vakarą**

uoliai prauskitės ir plaukites MOGILEVSKIO ir SŪNAUS perriebintu BORO TIMOLO MUILU, nes tik šis muilas nuvalys nuo dulkių ir prakaito užsikimšusias tamstų veido poras (odos skylutes), kas itin svarbu vasaros laiku.

Vartokite dienos metu pudrą, kremą, dažus ir t.t. Bet guldami turite nuo savo odos vėl pagrindinai visa tai nuvalyti, kad odos poros neliktų užakusios, antraip atsiranda inkštirų, spuogų, odos raukšlių ir panašių ydų.

Laisvas odos kvėpavimas yra vyriausias jaunystės ir grožio veiksnys.

Saugokitės padirbimų! Padirbinėti galima tik pavadinimą, bet jokiu būdu nekokybę. Verčiau dar keletą centų, bet už tai turėsite pirmiausią ir geriausią

A. Mogilevskio ir sūnaus

boro timolo muilą

Leista sveikatos Departamento Nr. 6015.

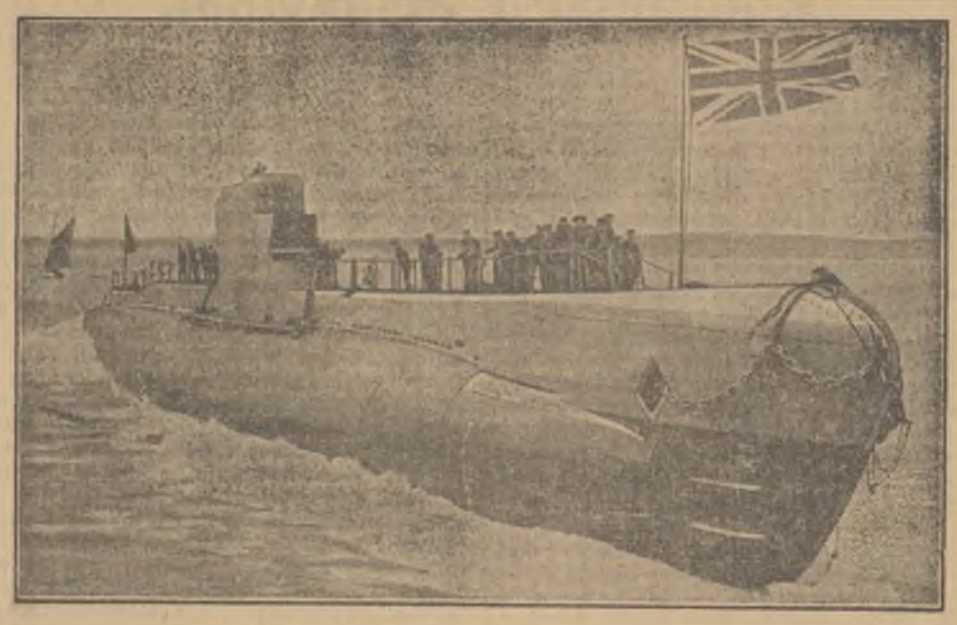

Anglų povandeninis laivas „Poseidon“, pereitą savaitę susidūręs su vienu kiniečių laivu ir nuskendęs Geltonojoj jūroj, Kinijos pakraščiuose, su 20 žmonių įgula.

Korespondencijos.

Nepaprastas vandentiekio statymas.

Ukmergė. Ukmergės mieste maža vandens. Ypač Kauno gatvė labai vargsta, nes reikia eiti apie pusę kilometro į Šventosios upę, nusileisti nuo aukšto ir stataus kalno ir paskui tempti vandenį į kalną apie 50 — 60 metrų aukščio.

Pernai sumanyta įtaisyti Ukmergės miestui vandentiekis. Žadėta iki žiemos pradžiai nuvesti vandenį Kauno gatvėn, kad žmonėms nereikėtų tiek vargti. Rugpiūčio mėnesį pradėjo statyti pakalnėje mūrinį namą, kur turi stovėti mašina vandeniui varyti. Namas gana greitai buvo pastatytas. Nuo to namo į kalną buvo iškastas griovys apie 300 metrų ilgio. Rugsėjo 8 d. tautos šventės proga pašventinti vandens rezervuaro pamatai. Rezervuaras taip pat gana greitai pastatytas, bet čia darbai sustojo. Lyg tyčia užėjo lietus. Iškastąjį griovį užvertė žemėmis, o vamzdžiai dar nebuvo sudėti. To griovio atkasinėjimas ir užvertimas pasikartojo kelis sykius.

Šį pavasarį pradėjo vėl kasti užverstąjį griovį ir dar toliau į gatvę naują. Į griovius sudėjo vamzdžius. Užkasti palengvino pati gamta, nes, palijus, žemės pačios slinko į griovį. Tačiau, pasirodo, kad galutinai sudėtieji vamzdžiai negali žemėje pasilikti. Mat vamzdžių sudūrimai užkimšti kokiu tai smaluotu ir dvokiančiu pančiu. Reikia atkasti, kad saulės spinduliai ištrauktų tą skystimą ir kvapą. Taip darbuojasi mūsų miesto demokratiškoji savivaldybė, o miesto gyventojus ima baimė, kad ir ateinančią žiemą teks gimnastikuotis betempiant į kalną vandenį iš Šventosios upės.

Žematis.

Nepaprastos girtuoklių vestuvės.

Antazavė, Zarasų apskr. Birželio 7 d. vienas Vėdarių kaimo gyventojas suruošė balių, į kurį pasikvietė daug svečių. Suvažiavę svečiai visai netikėtai rado suruoštas šeimininko dukters vestuves su vienu vedusiu ir nuo žmonos pabėgusiu vyru.

Vestuvėse buvo atliktos visos šioje apylinkėje priprastos apeigos. Jaunosios tėvas pats, nuvedė jaunavedžius į miegamąjį kambarį ir sekantį rytą pats juodu prižadino. Jaunasis už tai atsimokėjo degtine.

Apie tokias vestuves sužinojo jaunojo žmona ir pasikvietusi kaimo seniūną buvo atėjusi prašyti vyrą, kad sugrįžtų ir neapleistų žmonos ir vaikų. Šis, tačiau, nepaklausė, o jaunosios tėvas dar apmušė nelaimingąją žmoną. Abu jaunavedžiai netrukus išsidangino į Latviją uždarbiauti. Nors tos vestuvės įvyko pakrikusioje girtuoklių šeimoje, bet vis tik visa apylinkė yra labai pasipiktinusi tokiu begėdišku ir atviru ištvirkavimu.

Kaimietis.

Ūkininkai apsivylė privačia pieninė ir įsteigė koperatinį nugriebimo punktą.

Traupis, Ukmergės apskr. Birželio 10 d. Traupio miestelyje pradėjo veikti grietinės nugriebimo punktas, nors už 2 kilometrų Traupio I dvare yra privati pieninė. Jos savininkas pernai statytojams laiku neišmokėdavo už pieną. Ūkininkai buvo priversti patys rūpintis kitos pieninės steigimu. Pieninę įsteigti ūkininkai dar nepajėgė ir įsteigė Raguvos pieninės nugriebimo punktą. Dabar visi veža pieną punktui, nors daugeliui ūkininkų į minėtąją privačią pieninę yra daug arčiau.

Ąžuolaitis.

Pavyzdingas gailestingumas.

Veisėjai Seinų apskr. Birželio 6 d. Bartelių mokyklos vedėjas, A. Žilinskas, eidamas keliu, pasivijo vieną Veisėjų miestelio senutę 70 metų amžiaus, kuri labai sunkiai nešėsi iš miško vos bepakeliamą glėbį malkų. Mokytojui pagailo senelės ir jis, nors buvo švariai apsitaisęs ir galėjo susiteršti rūbus, paėmė senelės malkas ir nunešė jas į miestelį apie 3 kilometrus kelio. Važiavusieji iš turgaus žmonės, susitikdami mokytoją benešantį senelės naštą, labai stebėjosi tokiu nepaprastu gailestingumu.

P. Vyšniauskas.

Paskyrė dovanų suradusiam pavogtą karvę.

Naujamiestis, Panevėžio apskr. Nesenai Berčiūnų kaimo ūkininkui Juozui Kacerauskui naktį iš tvarto pavogta karvė. Norėdamas susekti piktadarį, jis paskyrė 50 litų tam, kas nurodys, kur randasi pavogtoji karvė. Kadangi ta karvė yra gana žymi: rausvai žala, balta papilvė ir baltu uodegos galu, baltais tiesiais ragais, kurių viršūnės nupiautos, vidutinio ūgio, 4 veršiukų — tai ūkininkas tikisi, kad ji bus surasta. *V.*

Gaus atsakyti už žvėrišką piemenuko kankinimą.

Naumiestis, Tauragės apskr. Vienas Šeputaičių kaimo ūkininkas pasisamdė mažą berniuką gyvuliams ganyti. Kartą, parginęs gyvulius, berniukas pasakė šeimininkui, kad vienas ėriukas apraišo. Galėjusi karvė užminti to ėriuko koją, ar kas kita atsitikti. To berniukas nepastebėjęs. Tuomet šeimininkas ir jo sūnus surišo piemenėliui rankas, ji patį pririšo prie medžio ir smarkiai mušė. Tiktai tada, kai vaikas buvo sukruvintas, kankintojai jį paleido. Berniuko tėvas dabar traukia ūkininką ir jo sūnų teisman ir jiems be abejo teks skaudi bausmė už tokį nežmonišką elgesį. *P. J.*

Žaibas padarė daug nuostolių.

Taujėnai, Ukmergės apskr. Birželio 1 d. žaibas padegė Taujėnų miestelio ūkininkų brolių Kuliavų tvartą. Ugnis bematant apėmė kitus trobesius. Susidarė rimtas pavojus visam miesteliui, bet sudegė tik 3 gyvenami ir 7 negyvenami trobesiai, nes atvykusi iš Ukmergės I pėstininkų pulko ugniagesių komanda gaisrą užgesino. Nuostolių padaryta apie 20.000 litų. *Samana.*

Perkūnas nutrenkė vanagą.

Pivašiūnai, Alytaus apskr. Gegužės 31 d. Pikuškių vienkiemio laukuose piemenys ganė gyvulius. Tuo tarpu pakilo perkūnija su lietumi. Padangėmis skraidė mažasis varnos didumo paukštvanagis. Netikėtai perkūnas trenkė į beskraidantį vanagą ir jis nukrito žemėn. Pribėgę piemenys rado vanagą nebegyvą su apsvilusiomis sparnų plunksnomis.

Matęs.

Autobusininkų sauvaliavimas.

Kybartai, Vilkaviškio apskr. Laikraščiams jau nusibodo rašyti apie autobusų nelaimes bei netvarką, bet pagerėjimo toje srity beveik nematyti. Birželio 7 d., kai Vilkaviškyje buvo kongresas, į kurį vyko daug keleivių, autobusininkai sauvaliavo kiek tik norėjo. Vienas autobusas, prisisodinęs Virbaly apie 20 keleivių, išvažiavęs iš miesto nusivertė į paplentės griovį. Laimė, kad tik vienas keleivis tesusižeidė. Kitas autobusas suvažinėjo ir sunkiai sužalojo važiavusį dviratininką. Kai po pamaldų žmonės pradėjo skirstytis namo, autobusininkai pakėlė kainas, priversdami keleivius po kelis kartus išlipti iš autobusų ir derėtis su konduktoriais. Podraug keleiviams teko prisiklausyti keiksmų darančių gėdą žmogaus vardui. *M. M.*

Nusižudė 70 metų senelis.

Pagirys, Ukmergės apskr. Birželio 11 d. buvo rastas savo klojime pasikoręs Pagirio miestelio ūkininkas Sakavičius, 70 metų amžiaus. Sakoma, kad nusižudymo priežastis esanti liga ir amžina nesantaika šeimoje.

Pažymėtina, kad nusižudėlis pasikorė po tokiu žemu balkiu, kad buvo rastas bestovys kojomis ant žemės ir tik virvės prilaikomas nuo pargriuvimo. *Kolčakas.*

Musit

naikina muses, kandis, blakes, tarakonus ir kitus kenksmingus vabzdžius.

Reikalaukite visur!

Klausimai ir atsakymai.

Jurldiniai.

Kl. Mano duktė 1930 m. liepos mėn. išvažiavo į Latviją ir įstojo tarnystėn pas vieną ūkininką. Rugsėjo mėn. šeimininkė liepė mano dukteriai eiti padėti parginti namo gyvulius. Tuo laiku užpuolė ją ūkininko 4 metų bulius ir subadė, sulaužydamas jai kojas. Po to, mano dukterį be sąmonės parnešė pas ūkininką į namus ir tik į ketvirtą dieną nuvežė ją į ligoninę ir ten nupiovė jai kojas iki kelio. Ligoninėj išgulėjo apie 4 mėnesius, bet žaizdos dar neužgijo. Ūkininkas parsivežė ją iš ligoninės pas save ir laiko šaltame kambary be jokios pašalinės priežiūros. Be to, kas ketvirtą dieną turi važiuoti 4 klm. pas gydytoją padaryti perrišimą. Patarkite kas man daryti?

Ats. Kad dukteriai nereikėtų tiek daug kentėti vargo ir šalčio, paimkite ją pas save ir iš ūkininko per Latvijos teismą pareikalaukite, kad duotų Jūsų dukteriai iki gyvos galvos išlaikymą už nustojimą darbingumo ir, be to, dar išlaidas gydymui.

Kl. Vienam kaime tėvas turėjo 8 ha ir mano motina 1½ ha žemės. Motina mirė. 1928 m. skirstant kaimą į vienkiemius tėvo ir motinos žemė buvo suvesta į vieną daiktą ir užrašyta dokumentuose tėvo ir mano vardu. Aš dabar turiu 24 m. amžiaus, o tėvas, turėdamas 55 m. amžiaus, vedė antrą žmoną, kuri manęs neapkenčia ir reikalauja, kad tėvas aprašytų jos vardu visą žemę. Ką aš turiu daryti?

Ats. Jūsų pamotei tėvas visos žemės negali aprašyti, nes žemės dokumentai surašyti Jūsų ir tėvo vardu. Pagaliau, jei ir to nebūtų, tai Jūsų nabašninkės motinos žemės tėvas jokiu būdu negali perleisti kitam. Tokių dokumentų niekas netvirtins.

Kl. 1923 m. mūsų tėvas, turėdamas apie 78 m. amžiaus, visą savo ūkį iš 90 ha su trobesiais ir inventorium notariniu aktu pavedė mūsų seseriai ir žentui, o mums, trims broliams, užrašė labai mažas dalis, tik po 2.000 litų. Tėvas buvo nevisai normalus, tat gali patvirtinti liudininkai. Dabar jau tėvas 4 metai yra miręs. Ar galima būtų teismo keliu sugriauti tėvo sudarytą pavedimo aktą arba reikalauti didesnių dalių?

Ats. Dėl pripažinimo tėvo nenormaliu reikėjo kelti klausimą, kol tėvas buvo gyvas. Jei komisija būtų pripažinusi tėvą psichiniai nenormaliu, tai teismo keliu galima būtų buvę jo sudarytą aktą panaikinti.

Kl. Valsčiaus valdyba užsispyrė ir neišduoda man beturčio liudijimą pristatyti teismui. Dėl liudijimo gavimo pristačiau to pat kaimo 2 liudininkus. Dėl tokio valsč. valdybos elgesio padaviau skundą Apskrities valdybai, bet mano skundą paliko be pasekmių. Kur kreiptis, kad galėčiau gauti beturčio liudijimą?

Ats. Kadangi Jūs šiokį tokį turtą turite, tai valsčiaus valdyba negali Jums išduoti neturto liudijimo, nes už išdavimą neteisingo liudijimo valsč. valdybai tektų atsakyti prieš teismą.

Kl. 1923 m. gimiau Latvijoje. Po karo su tėvais grįžau Lietuvon, kur ir užaugau. Dabar noriu išvykti Latvijon ir gauti Latvijos pilietybę. Kur dėl to turiu kreiptis ir kokius dokumentus gauti?

Ats. Kad išvykti užsienin Lietuvos piliečiams, o Tamsta, matyt, esi toks, reikalinga išsiimti užsienio pasą ir gauti vizą. Latvijos pilietybę galėsite gauti, kai ten išgyvensite vietos įstatymais nustatytą skaičių metų.

Įvairūs.

Klaus. Esu valstybės tarnautojas, 29 m. amžiaus; jau 2 metai vedęs. Nuo 1930 m. vasario mėn. man pradėjo skaudėti kartais šoną, kartais po krūtine, kartais visą krūtinę. Du kartus gulėjau apskrities ligoninėje. Gydytojai darė tyrinėjimus ir sako, kad esą sveiki plaučiai, širdis ir jaknos, bet man vis tik skauda. Savo lėšomis buvau pas du gydytojus ir tuodu nieko nepagelbėjo. Vienas gydytojas pasakė, kad skausmo priežastis gali būti nervai. Kaip galima nuo tokios ligos pasigydyti? Gal yra koki naminiai vaistai?

Ats. Jeigu ligoninėje darytas ištyrimas ir dar dviejų gydytojų apžiūrėjimas nieko nepadėjo, tai ką galima pagelbėti mes, kurie Tamstos nesame net matę? Kartais žmonės, ypač valstybės tarnautojai, sveiki būdami įsikalba sau ligą ir tol gydosi pirktiniais bei visokiais „naminiais vaistais", kol tikrai savo sveikatos nesuardo. Žmonėms turintiems tokių neaiškių negalavimų, dažnai daug padeda didesnis judrumas, buvimas tyrame ore, sportas, saulės spinduliai ir t. t. Pamėginkite tais būdais šito negalavimo atsikratyti.

Kl. Man bevažiuojant dviračiu ne kelių, bet šale kelio, pėsčiųjų žmonių pramintu taku, pėstieji kartais nepasitraukia iš kelio ir neleidžia man važiuoti. Ar galiu priversti tokius asmenis, kad leistų man taku važinėti?

Ats. Pėstiems skirtais takais važinėti nedera. Jeigu mėginsite priversti žmones, kad pasitrauktų iš tako ir leistų Tamstai važiuoti, tai galite įsivelti į didelius nemalonumus ir dar gauti pabaudą.

Kl. Pasistačiau gyvenamąjį namą. Kuomi turėčiau užpilti lubas, kad būtų šilta ir namui sveika?

Ats. Medinių namų lubas geriausia yra užpilti sausais spaliais ir paskui pridengti minto molio sluoksniu.

Kl. Vakarėlyje pakviečiau šokti vieną merginą. Ji su manim šokti nėjo, o išėjo šokti su kitu. Už padarymą man tokios gėdos visų akyse aš jai sudaviau per veidą. Dabar ji patraukė mane teisman. Ar galės teismas mane nubausti?

Ats. Būtinai nubaus ir gana skaudžiai. Atsiprašykite, jeigu ne vėlu, kad ta mergina dovanotų. Teismas tokio nenaudėlio nepasigailės.

Kl. Ar yra pas mus Lietuvoje tokių vištų, kurios gali padėti 300 kiaušinių per metus? Jeigu yra, tai kokiuose paukštininkystės ūkiuose jos laikomos ir kaip vadinasi, kad steigdamos vištų ūkį galėčiau nusipirkti veislei?

Ats. Tokių vištų Lietuvoje nėra. Pasirūpinkite įsitaisyti gerą vištininką, kad vidutiniai turėtumėt bent po 150 kiaušinių iš vištos ir tai jau bus gerai.

Kl. Esu 20 metų vaikinas ir norėčiau išeiti bent šešių klasių mokslą, bet manęs tokio suaugusio į gimnaziją nepriima. Ar yra tokia mokykla, kur mane priimtų mokytis?

Ats. Kaune yra privatiška gimnazija suaugusiems, turinti valdžios gimnazijų teises. Pasiteiraukite tenai. Rašyti galite tokiu adresu: Kaunas, Suaugusiųjų gimnazijos direktoriui.

Kl. Esu sena moteriškė, norėčiau gyvą patekti į dangų. Ar tas yra galima ir ką turėčiau daryti, kad patekus?

Ats. Kad gyva į dangų nepateksite, mes neabejojame. Patartume Tamstai pasirūpinti, kad bent po mirties dangų išvystumėt, o tam reikalinga yra gilaus tikėjimo ir daug gerų darbų.

Šis bei tas.

— Tarptautinis žemės ūkio institutas pasiūlė ir Lietuvai prisidėti prie sumanymo kasmet švęsti žemės ūkio šventę. Mūsų žemės ūkio rūmai sumanymui pritarė ir siūlo tokiai šventei skirti paskutinį birželio mėn. šventadienį.

— Tarp Vokietijos ir Anglijos pradėjo kursuoti didžiausias pasauly, nesenai pastatytas keleivinis lėktuvas D 2.000. Kelionę iš Berlyno į Londoną lėktuvas atlieka per 4 val. 30 minučių.

— Vokietijoj surasta antra Liuterio biblija iš 1622 metų, kuri prieš keliolika metų buvo dingusi iš muziejaus. Ją buvo pavogęs muziejaus sargas. Biblijos vertė siekia 100.000 markių.

— Amerikos lakūnas Hawkes, žinomas dėl savo rekordinių skridimų iš Berlyno į Londoną, pasiekė vėl naują rekordą. Iš Romos į Londoną jis nuskrido be sustojimo per 5 valandas ir 34 minutes. Greituoju traukiniu šitą kelionę galima atlikti tik per 40 valandų.

— Sumažėjus keleivių skaičiui, 8 didelės laivų susisiekimo bendrovės susitarė vasaros sezonui sustabdyti 30 didelių laivų plaukiojimą per Atlanto vandenyną.

— Vienas prancūzų mokslininkas išrado neskęstantį laivą. Birželio mėn. bus padaryti bandymai ar išrastas laivas tikrai negali nugrimzti į vandenį.

— Vokiečių lakūnas Grönhof perskrido bemotoriniu lėktuvu (planeriu) per Alpių kalnus. Tai pirmas atsitikimas, kad su planeriu pavyko pasiekti tokios aukštumos.

— Londono higienos muziejuj neseniai išstatyta naujai išrasta mašina, su kurios pagelba pavyksta dažnai atgaivinti žmones. Mašinoj yra tam tikra pompa, per kurią sudaromas dirbtinas kvėpavimas. Bandymai pavyko gerai.

— Iš Wilkinso ekspedicijos povandeninių laivų į šiaurės ašigalį greičiausia nieko neišeis. Jau keliaujant iš Naujorko į Londoną Atlanto vandenyne sugedo laivo mašinos ir ji teko nuvilkti į artimiausią uostą.

— Persų įlankoj užtikta perlais turtinga vieta. Iki šiol iš jūros dugno jau išimta labai gražių perlų keliolikos milijonų dolerių vertės.

— Statistikos žiniomis, šiuo metu Kinijoj yra 474 milijonai gyventojų. 1910 metais ten buvo priskaitoma 331 mil. žmonių. Taigi, per 20 metų, nežiūrint karų, gyventojų skaičius padidėjo 143 milijonais.

— Ties St. Louis miestu, Amerikos Jungtinėse Valstybėse, yra pastatytas didžiausias pasauly prožektorius. Šis milžiniškas prožektorius duoda 50 milijonų žvakių šviesą, kuri yra matoma 280 kilometrų atstume.

Sportas.

Tallinas — Kaunas 6:1.

Po tarpvalstybinių futbolo rungtynių Lietuva — Estija, kurios pasibaigė 4 : 1 estų naudai, Talline įvyko tarpmiestinės rungtynės tarp Tallino ir Kauno rinktinių komandų. Rungtynės pasibaigė skaudžiu kauniečių pralaimėjimu 6:1.

Čekų futbolo profesionalų gastrolės

Čekų futbolininkai yra vieni iš geriausių Europoj, dėl to suprantama, kad jų gastrolių Kaune nekantriai laukė visi šio sporto mėgėjai.

Nugalėjus Liepojos rinktinę 11 : 1 ir stiprią Rygos komandą „Vanderers" 2 : 0, čekų profesionalinių futbolistų komanda *„Nachod"* atvyko į Kauną ir čia turėjo dvejas rungtynes: birželio mėn. 13 d. su L. F. L. S. ir sekančią dieną su Lietuvos rinktine komanda.

Pirmosios rungtynės pasibaigė katastrofingu mūsiškių pralaimėjimu.

Sekančią dieną čekai turėjo jau rimtesnį priešą — *Lietuvos rinktinę*, sudarytą iš geriausių Kauno ir Klaipėdos žaidėjų. Ir šį kartą svečiai parodė aukštą žaidimo klasę ir jau žaidimo pradžioj įvarė du golus į mūsiškių vartus. Bet rinktinės žaidėjai, sutartinai ir gerai žaisdami, iki puslaikio pabaigos rezultatą išlygino.

Antrame kėliny mūsiškiai įmušė čekams dar du golus ir privedė rezultatą iki 4 : 2 mūsų naudai. Bet svečiai nenusiminė ir, įvarę 3 golus, vėl pralenkė rinktinę. Tik žaidimo pabaigoj krito golas į svečių vartus ir, nežiūrint geresnio čekų žaidimo, *visos rungtynės pasibaigė lygiomis:* golų santykis 5:5.

— Birželio mėn. 14 d. įvyko Lietuvos dviračių pirmenybės 30 kilometrų distancijoj. Lenktynes laimėjo dviratininkų sąjungos narys Gedminas, pravažiavęs 30 klm. per 57 minutes ir 30 sekundžių.

Juokai.

Pasiskubino.

Žinomas ekonomistas Karolis Büchner'is, skaitydamas lekciją moterų institute, tarp kitko pareiškė, kad Vokietijoj moterų yra žymiai daugiau negu vyrų. Juokaudamas jis pridūrė.

— Taigi, nieko daugiau nebelieka, kaip tik patarti ponioms emigruoti kur nors į Braziliją ar Argentiną, kur yra moterų trūkumas.

Viena iš klausytojų įsižeidė tokiu profesoriaus juoku ir staiga apleido salę.

— Taip greit emigruoti, mano panele, tamstai gal dar nėra jokio reikalo! — šūktelėjo Bücheris išeinančiai studentei.

Per gamtos pamoką mokytojas klausia mokinį:

— Kas iš jūsų pasakys man, iš kur atsiranda rasa?

Visi vaikai tyli. Staiga iš užpakalinio suolo pakyla Jonukas: — Aš žinau, pone mokytojau!

— Nagi pasakyk!

— Žemė, smarkiai besisukdama aplink saulę ir apie savo ašį, prakaituoja. Iš to ir atsiranda rasa.

— Ką? Vadini mane melagium? Per visą savo gyvenimą sumelavau iš viso vos tris kartus!...

— Na, bet dabar tikrai sumelavai jam ketvirtu kart.

— Vienintelis žmogus pasauly, kuris gali moteriai įsakyti užčiaupti arba atidaryti burną yra dantų gydytojas, — rašo vienas užsienio jumoristinis žurnalas.

Matininkų kursai

atidaromi Kaune prie Žemės Tvarkymo Departamento nuo š. m. rugsėjo m. 1 dienos.

Į kursus priimami ne jaunesni kaip 17 m. amžiaus asmenys, kurie fiziniai tinka matavimo darbams ir yra baigę 6 klases gimnazijos ar tolygios mokyklos kursą.

Kursuose teorijos mokslas einamas vienerius metus ir praktikos darbai atliekami per 4 mėn. Kursantams, atliekantiems praktikos darbus, mokamas atlyginimas 150 litų į mėnesį.

Bendrabučio prie kursų nėra. Mokestis už visą kursą 50 lit., nuo kurio niekas kursantų neatleidžiamas.

Norintieji stoti į kursus turi paduoti Žemės Tvarkymo Departamentui atitinkamus prašymus, pridėdami mokslo baigimo pažymėjimus ar atestatus ir gimimo metrikus ligi š. m. birželio mėn. 30 d. imtinai.

Departamento direktorius.

Margumynai.

Dangoraižy diena ilgesnė.

Apskaičiuota, kad saulei leidžiantis, žemės šešėlis ant laisvai stovinčių namų slenka pamažu, būtent, vieną metrą per 8 sekundes. Tokiu būdu 300 metrų aukščio dangoraižy, viršutiniai aukštai turi kasdien daugiau saulės šviesos, nes iki jų viršūnės žemės šešėlis nuslenka tik per 40 minučių. Ir iš ryto viršutinį dangoraižio aukštą pirmieji tekančios saulės spinduliai pasiekia 40 minučių anksčiau.

Taigi, sakysim, aštuonesdešimtame dangoraižio aukšte diena apie valandą laiko ilgesnė, negu žemai, gatvėje.

Gamta pakeitė valstybių sieną.

Per paskutines liūtis Graikijoj išsiliejusi Bistricos upė, kuri teka Graikijos — Bulgarijos pasieniu, taip pakeitė savo vagą, kad graikų teritorijos dalis pasiliko Bulgarijos pusėj. Mat, pagal sutartį siena turi eiti tos upės linija. Bulgarijos pasienio administracija gamtos pakeistą rubežių atstatyti atsisakė. Tada Graikijos vyriausybė kreipėsi į Bulgarijos vyriausybę ir ši nusprendė Graikijos reikalavimą patenkinti. Graikijos kareiviai dabar kasa senąją upės vagą, kad jos srovė eitų tomis vietomis, kur pirmiau ėjo.

Seniausias ritierių ordenas.

Seniausias visame pasauly ritierių ordenas yra vadinamas „Šventojo karsto ritierių ordenas", kuris buvo įsteigtas 1099 metais Palestinoj kryžiaus karų laikais. Šis ordenas nieku ypatingu nepasižymėjo ir pasaulio istorijoj žymaus vaidmens nesulošė, bet išsilaikė su savo tradicijomis iki šių dienų.

Ordeno nariais gali būti tik jo steigėjų ainiai, vyrai ir moterys. Ordeno centras yra Paryžiuj.

Kur kiek kainuoja duona.

Palyginamoji statistika rodo, kad maisto produktų kainose įvairiuose kraštuose yra didelių skirtumų. Pavyzdžiui, galima paimti duonos kainas. Pigiausia Europoj kvietinė duona parduodama Pietuslavijoj, kur vienas kilogramas kaštuoja 60 centų. (Maž daug tokia pati duonos kaina yra ir pas mus). Aukščiausios duonos kainos yra Švedijoj ir Belgijoj — 1 lt. 80 ct. iki 2 lt. 20 ct. už kilogramą. Anglijoj kvietinės duonos kilogramas kaštuoja apie 80 centų, Amerikos Jungtinėse Valstybėse — 1 lt. 70 ct., Kanadoj — 1 lt. 40 ct.

Prie šios statistikos tenka pastebėti, kad Lietuva yra taip pat vienas iš tų kraštų, kuriuose pragyvenimas yra pigiausias.

Deguonis jūrų vandeny.

Jūrų vandeny ir dugne esančios gyvūnijos ir augmenijos gyvenimas pareina nuo deguonio kiekio, kuris yra jūrų vandeny. Dėl to deguonio tūrio jūrų vandeny tyrinėjimai turi ne vien teoretiškos, bet ir praktiškos reikšmės.

Jūrų tyrinėtojas (okeanografas) dr. E. Moberg, ištyręs visų jūrų įvairaus gilumo vandenis, rado, kad Atlanto vandenyne yra daugiau laisvo deguonio, negu Ramiajame vandenyne, ypač vandens paviršiuj.

Stipriausia moteris pasauly.

Stipriausia moterim pasauly yra laikoma italė Terezė Folsini, gimusi Milane. Ji taip pat bus, turbūt, ir pati sunkiausioji. Būtent, ji sveria 267 kilogramus. Tačiau, tai nėra koks ligotas apsireiškimas, nes ji jaučiasi kuopuikiausiai. Dirbti jai nieko nereikia, kadangi iš mažų dienų ji važinėja su cirkais ir rodosi už pinigus. Jai dabar yra 23 metai. Jos tėvas yra italas, o motina — vengrė. Ji turi septynis brolius ir seseris, kurie visi yra visai normalūs. Jos dviem metais vyresnė sesuo sveria tik 45 kilogramus.

Žuvys, kurios vengia vandens.

Amerikos gamtininkas prof. Pearse, tyrinėdamas atogrąžų gyvūniją, rado kelias žuvų rūšis, kurios didesnę savo gyvenimo dalį *vengia vandens* ir daugiau gyvena sausumoj. Sausumoj jos jaučiasi gana gerai ir užšliaužia net ant žemesnių medžių bei krūmų.

Kodėl šios žuvys prisitaikė prie gyvenimo sausumoje, nėra dar tiksliai ištirta. Spėjama todėl, kad šiltuose, stovinčiuose vandenyse kartais prisiveisia tiek daug įvairių gyvių, kad jiems pritrūksta deguonio kvėpavimui. Žuvys, gyvendamos vien tik vandeny, tada turėtų žūti.

Konkursinė kelionė aplink pasaulį.

Japonų laikraštis „Asahi" organizavo konkursinę kelionę aplink pasaulį. Vienas to laikraščio redakcijos narys iškeliavo garlaiviu iš Japonijos į Ameriką. Amerikos žemyną jis perskris lėktuvu, o iš Naujorko į Europą vėl plauks garlaiviu. Europoj jis vėl naudosis lėktuvais ir geležinkeliais. Per Paryžių, Berlyną jis lėktuvu pasieks Maskvą, o iš ten traukiniu keliaus į Tolimus Rytus. Kitas redakcijos narys keliauja atvirkščiai: iš Japonijos per Sibirą, Europą, Atlantą į Ameriką, ir iš ten per Ramųjį vandenyną atgal į Japoniją.

Šita konkursine kelione norima ištirti, per kiek laiko galima apkeliauti aplink pasaulį, naudojant visas susisiekimo priemones: geležinkelį, garlaivius ir lėktuvus.

Manoma, kad kelionė truksianti 31 dieną.

Atitaisymas.

P. Jurgis Žemaitaitis

dėl liečiančios jį žinutės, „Mūsų Rytojaus" Nr. 21, prašo atitaisyti, kad jį komendantas buvo išsiuntęs iš Kauno į tėviškę ne už agitaciją prieš vyriausybę.

Į Aukštesniąją Technikos Mokyklą

priimami asmenys ne jaunesni 14 metų amžiaus, baigę 4 klases gimnazijos ar jai lygios mokyklos kursą ir išlaikę iš matematikos ir lietuvių kalbos 4-rių gimnazijos klasių kurso patikrinamuosius egzaminus.

Norintieji laikyti šiuos egzaminus paduoda prašymą mokyklos direktoriaus vardu, pridėję prie jo gimimo metrikus, patvirtintą valsčiaus valdybos paso nuorašą (jei stojantis savo paso neturi, tai tėvo paso nuorašą), pažymėjimą apie baigimą 4-rių klasių, liudijimą iš gydytojo apie sveikatos stovį ir 2 fotografijas.

Egzaminai skiriami š. m. birželio mėn. 30 dieną 9 val. ryto. (Kaunas, Mickevičiaus g-vė Nr. 1).

Pranešimai.

Nauji klaulių supirkimo punktai.

1) Tryškiuose pirks *penktadieniais*, „Lietūkio“ Telšių sandėlis nuo birželio 12.

2) Mociškiuose pirks *ketvirtadieniais*, Klaipėdos Kr. Ūkininkų Draugijų Centro Valdyba nuo birželio 11 dienos.

3) Kulėšiuose pirks *trečiadieniais* agentas Tarutis nuo birželio 10 d.

Norintiems stoti Dotnuvos Akademijon

Šiais metais Žemės Ūkio Akademijon

pirmą semestrą bus priimta iki 50 studentų į agronomijos mokslų ir 20 į namų ūkio mokslų sekcijas.

Prašymai priimami iki rugsėjo mėn 5 d. Prie prašymo turi būti: brandos atestatas, gimimo metrikos ištrauka, sveikatos liudymas ir 3 fotografijos. Paprašius, Žemės Ūkio Akademija žodžiu ir raštu teikia smulkesnių informacijų. *Ž. Ū. Akademija.*

Traukinių sustojimo vieta „Pagiris“.

Geležinkelių Valdyba praneša, kad nuo š. m. birželio mėn. 15 dienos Pravieniškės—Kaišiadorių tarpustoty 117,150 km. atidaroma nauja sustojimo vieta „Pagiris“ ir nuo tos pat dienos keleiviams įlipti ir išlipti vienai minutei bus stabdomi traukiniai 107 ir 108 Nr.

Geležink. Eksploatacijos Direkcija.

Antri paukštininkystės kursai.

Žemės ūkio rūmai nuo ateinančio liepos mėn. 15 d. surengs Dabikinės dvare (Mažeikių apskr., Akmenės valsč.), antrus dviejų mėnesių paukštininkystės kursus. Tame dvare yra labai gerai tvarkomas didelis paukštynas, todėl kursų klausytojai ne tik galės išklausyti platų teoretinį kursą, bet drauge turės atlikti visus būtinus praktikos darbus paukštyne.

Į kursus priimami vyrai ir moterys, moką gerai skaityti ir skaičiuoti. Mokslas, butas ir lovos be patalynės bus suteikta nemokamai. Maistas bendroj valgykloj kursantams kaštuos apie 45 litus per mėnesį, sumokant iš anksto. Baigusiems kursus ir išlaikiusiems egzaminus bus išduoti tam tikri pažymėjimai.

Norintieji į tuos kursus patekti turi iki liepos mėn. 1 d. paduoti Žemės ūkio rūmams Kaune prašymus, nurodydami kursų lankymo tikslą ir savo amžių. Priimtiems į kursus kandidatams bus apie tai pranešta atskirai.

Evangelikų reformatų posėdžiai Biržuose.

Lietuvos Ev. Reformatų Sinodo posėdžiai Biržuose prasidės šiemet birželio mėn. 24 d. 11 val. ryto iškilmingomis pamaldomis bažnyčioje ir truks 3 — 4 dienas.

Į posėdžius kviečiami atsilankyti Sinodo kuratoriai, kunigai, parapijų atstovai.

Palengvinimai purkštuvus įsigyti.

Vasaros metu patogiausias laikas veistis galybei sodų gadintojų. Jie graužia lapus ir augančius vaisius. Sodams sumažėjus, vaisiai brangesni. Tai mus įtikino praėjusieji metai. Šiais metais turbūt vaisiai nebus pigesni. Dėl to, kiekvieno sodo savininko pareiga apsaugoti vaismedžius nuo gadintojų. Tai galima padaryti tik apipurškinant medžius tam tikrais nuodais. Be purkštuvų to padaryti negalima. O purkštuvai vis tik kaštuoja apie 120 litų. Kad padėti įsigyti purkštuvus, Lietuvos sodų vaisių ir daržovių gamintojų draugija duoda pašalpas. Tuo reikalu patariame kreiptis į tą draugiją arba pas žemės ūkio rūmų agronomus. Draugijos adresas: Kaunas, 16 vasario g-vė nr. 2.

Kulautuvoj, kurorto sezono metu, atidaryta pašto telefono įstaiga visų rūšių pašto operacijoms; *Krosnos*, Mariampolės apskr., pašto agentūra pakeista pašto telefono įstaiga su visų rūšių pašto operacijomis.

Radio programa.

Kasdien 12 val. ir 20 val. — laikas, oras, naujienos.

PIRMADIENIS. VI. 22. 19,30 — Patefono muzika. 20,30 — Kauno apylinkių įžymybės. 20,50 — Koncertas. 21,30 — Kur išskrenda Lietuvos paukščiai. 21,40 — Apie originalus ir ekscentrikus. 21,50 — Pavalgdžiojo mokymo bruožai. 22,10 — Koncertas.

ANTRADIENIS. VI. 23. 19,30 — „Namai ir Moteris“. 20,30 — Dobilai ir pievų šienas. 20,50 — Koncertas. 21,35 — V. V. S. pranešimas lenkų kalba. 21,50 — Rašybos dalykai. 22,10 — Koncertas.

TREČIADIENIS. VI. 24. 19,30 — Koncertas. 20,30 — Sveikatos Patarėjas. 20,50 — Koncertas. 21,40 — „Mūsų Vilnius“. 22,10 — Koncertas.

KETVIRTADIENIS. VI. 25. 19,30 — Patefono muzika. 20,30 — Užsienio kronika. 20,45 — Prof. K. Pakšto paskaita. 21,05 — Vakaro koncertas. 22,10 — Koncertas.

PENKTADIENIS. VI. 26. 19,30 — Kova su kenkėjais. 19,50 — Fleita solo. 20,30 — Pasvalio gydomieji šaltiniai. 20,40 — Žaislai ir jų reikšmė. 22,10 — Koncertas.

ŠEŠTADIENIS. VI. 27. 19,30 — Mandolinų-gitarų koncertas. 20,30 — Prof. K. Pakšto paskaita. 20,50 — Vakaro koncertas. 21,40 — Programa ateinančiai savaitei. 21,50 — Radio Patarėjas. 22,10 — Šokių muzika.

SEKMADIENIS. VI. 28. 17,00 — Transliacija iš Karo Muziejaus sodnelio. 17,30 — Pasakos. 17,50 — „Ūkis ir Gyvenimas“. 18,40 — Skautų sueiga. 19,00 — Šaulių pusvalandis. 19,30 — Kariuomenės pusvalandis 20,20 — Onutės ir Marijonos pasikalbėjimas. 20,40 — Moters nelygybės klausimu. 21,00 — Mintys blaivybės savaitėje. 21,15 — Koncertas.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus,
pasidėdamas pinigus
ŪKIO BANKE
Turtas 15 milijonų litų.
Moka
aukštus nuošimčius
Ūkio Banką rasi kiekviename apskrities mieste.

Gydytojai

D-ras E. Segalis
vidaus, širdies ir medžiagos apykaitos ligų gydytojas.
Vilniaus g-vė 13 Nr.
Tel. 41-72 priima nuo 9—11 ir 4—16

Ūkių ir namų pirkimas bei pardavimas

Skubiai ir pigiai parduod. 44 ha **palivarką** su trob. Yra miško su apsėtais laukais ir inventor. Kalaina J., Pamiškės vnkm., Papilio v., Biržų apskr.

Parduodu gyvenamą
namą
Šiaulių m., Vilniaus g. 285. Sužinoti vietoj.

Skubiai parduod. dvaro **centras**. Sužin.: Ramygala, Bielozoravo dvaras Svolkienas.

28 klm. nuo Kauno parduod. dv. **centras** 80 ha. Šančiai, Juozapavič. pr. 87, Savlevičius.

Vilkaviškio aps., Žaliosios v., Sudavos km., parduod. 8 ha žemės su trob. Sužin. pas sav. Vincą Jurevičių, vietoje

Prie Grinkiškio m., Vaidilų palivarke, nebrangiai parduod. apynaujis 1921 m. statyt. gyven. rūmas 1 aukšto 17,5×10×3 m. Kreiptis: Belozoraitė, Grinkiškio dv.

Parduodu 31 ha ūkį su pasėliu, gyvu ir negyvu inventoriu, nusausintas ir visas ūkis pilnoj tvarkoj. Geri trobesiai, moderniški įrankiai. 20 ha dirbamos žemės likusi miškas ir pievos. 2 klm. nuo Panevėžio; arti geležinkelio ir vieškelio. Taipogi parduodu Panevėžy namą tinkamą prekybai. Sužinoti: Ant. Žukausko Smėlių g. 12 Nr. Panevėžy.

Parduodu seną
55 ha ūkį
dirb. žemės su ger. trob., graž. vietoj, prie viešk., nuo Telšių m. ir geležk. stot. 17 klm.; nuo miestelio ir pieninės 2 klm. Be to, galima pirkti kartu ar atskirai 13 ha dirb. žemės ir 17 ha įvairaus miško. Kreiptis: pris. adv. pad. Neviardauskas, Žarėnų pšt., Ariškė, Telšių apskr.

Pandėlyje, Rokiškio ap., parduodu medinį 2 aukštų nebaigtą
namą
tinkantį prekybai, gražioj vietoj. Yra medžiagos jam užbaigti. Žemės sklypą su sodu apie 1½ ha. Geros sąlygos. Smulkiau sužin. vietoje pas E. Stašį aptiekoje.

Skubiai parduod. 40 ha ger. žemės, 5 trob., patogus susisiekimas, prie I rūš. vieškelio, valsč., geležk., pieninė 2 klm. Trečdalį išsimok. Teirautis: Panemunio pšt., Dauniūnai Gasėnas.

Gražų vienkiemį 51,35 ha pig. parduodu su 6 trob. Atsakysiu į apmok. laišk. Vegeriai, Blankenbergas.

Panevėžy Ramygalos g. 40 parduodu mūro ir medin. **namus su sklypu.** Sužin.: Panevėžys, Marijos g. 32, B. Mošinskis.

Už 2.000 dolerių parduodu 6 ha ūkį II rūš. Vidutin. trob., did. sodas, prie Nemuno, ½ klm. Jurbarkas. Bruderis, Kidulial.

Gerom. sąlyg. parduodu **58 ha** su trob. ir pasėl.; 1 klm. nuo geležk. ir garinės pieninės. Šiauliai, Linkuvos pšt., Marijampolės km., Genys.

Parduodu ūkį
19 mrg. žemės su 5 trob. ir pasėliu; viskas pilnu tvark., Marijampolės aps., Sasnavos v., Aukštosios kaim., J. Kalinauskas.

Parduodu Klaipėdos kr., graž. vietoj, arti upės, gerom sąlygom 24 ha žemės ir 10 ha miško su ar be inventor. Arti Vilkyčių geležk. stot., 5 klm. iki Švėkšnos Mikaitis, Bejedžių km., Vilkyčių pšt.

Telšiuose, centre, nebrangiai parduod. išsimok. didelis mūro namas mėn. pajamų 600 lt.; ūkis 26 ha 3 klm. nuo Telšių su nauj. trobom, invent., pasėliu. Telšiai, Kalno 27, Ščeponavičienė.

Parduodu 27 ha **ūkį** su trob. Pranas Povylaitis, Žagariškių km., Garliava.

NAMUS
Kaune, 2 aukštų, medinius (yra patalpa krautuvei, mėn. pelnas Lit. 430) už Lt. 35.000
parduodu.
Teirautis: „Mūsų Rytojus“ Per-čius.

Malūnai, motorai ir įvair. mašinos

Dėmesio!
Labai **pelningoj** vietoj, miestely, netoli girios, parduoda - ma: garinis **malūnas** (2 girnos, piklius, puspiklis, kruopinė ir t.t.), lentpiūvė, gontų mašina, kalvė ir milų vėlimo mašina; viskas su pilnu įrengimu. Balčiūnas, Šimonys, Panevėžio apskr.

Pirksim vartotą
gerame stovyje
lokomobilį.
Pageidauj. firm. „Ruston“ nuo 10—12 PS. Siūlyti: Ybutonių pieno perdirb. b-vei, Krekenavos pašt.

Motoras 10 j., gulsčių cilinder., piln. tvark. parduod. už 2.500 lt. Naujas kaštuoja 6.600 lt. Vežamas ant 4 geležk. ratų. V. Murovskas, Griežės km., Pikelių pšt.

Pigiai parduodu kuliamą mašiną su motoru. Mašina 30 col. plat., su 2 valym. Motoras „Ruston“ firm., 11½ j. Viskas piln. tvark. Galiu pard. motorą be mašinos. Jakūbauskas, Vaškučiai, Betygalos pšt.

Pigiai parduodu
garo katilą
(lokomobilį) firm. „Hofslerr Schrantz“ 8 atmosf. Onuškis, Bitautonių dv. Pirkimo reikalu kreiptis: Onuškis, pas Tarailą.

Parduodu kul. mašiną firmos „Lanz“ ir
traktorių
„Fordson“. Mažai vartoti. Kaina žema. Kreiptis: Kupiškis, Matulionio g., Karnauskas.

Mainau pilnoj tvarkoj Fordsoną TRAKTORIŲ į bet kurio stovio
lokomobilį
5-2 jėg. Klovainiai, Virdulis.

Malūninink. ir ūkininkai, prieš pirkdami girnas ar girnų medžiagą, įsidėmėkit mūsų paskut. kainas: dan. titnag. 20 cnt. 1 kg., prancūz. titnag. 40 ct., magnezit. t. 60 ct. Mūsų specialist. užpila vietoje girn. ir įvair. sist. kruopin. F. Rubinšteino girndirbt., Šiauliai, Kauno g. 2.

Skubiai pirksiu vieno aukšto gaterį. Pranešti, nurodant firmą, didumą ir kainą: Rokiškis, iki pareikalav. pas. 1084848.

Pigiai parduod. audeklų kutnerų kerpamoji **mašina** Telšiai, Ežero g. 25, A. Kalnin.

Pirksiu vandens malūną. Pasiūlymus siųskite: Sartininkai „J“.

Pard. gerai veikiąs naftos **motoras** 25 PS. „Ursus“ Joniškėlis, Nerekonys. Šalkauskas,

Pirksiu špuntuojamą—obliuojamą lentoms MAŠINĄ, DĖVĖTĄ. Pasvalys, Samulionis.

Įvairūs

Parduod. dūdų orkestro 9 **instrumentai** su gaidomis, mažai vartoti. Sąlygos prieinamiausios. Varg. Pėželis, Lanksodis.

Atsitiktinai labai pigiai parduod. vartot. 1½ HP „D. K. V.“ **motociklą**, piln. tvark. Sužin.: Kelmė, Prušinskių malūne, J. Juodvalkis.



Vartodami visiems žinomą vietinės gamybos
„Geležinio Vilko“
Terpentino ir vaško **tepalą** avalinei Jūs įsitikinsit, kad jis yra pigesnis ir geresnis, negu užsieniniai.
„Geležinio Vilko“
pavadinimas laidoja Jums gerą prekę.

Pirksiu vartotą **kūlėją** 36 — 42 col. spragilų plat. Siūlyti, aprašant stovį, firmą ir kainą: Vosiliškio pšt. ag., L. Guliokas.



Malūnams, plytinėms ir kt. įmonėms bei žemės ūkiui geriausi naftos motorai LAVAL-BERGSUND
Kaunas, Laisvės al. 68 a. telef. 13-39.
LAVAL-MULTIPEL

Kresko

Atsiminkite, kad gydomasis muilas
„KRESKO“ padeda greitai pašalinti pleiskanas, sustiprina plaukų šaknis ir sustabdo plaukų slinkimą. FLORANCE, KAUNAS.

Skuodo vart. b-vės visuotino narių susirinkimo nutarimu, š. m. gegužės mėn. 21 d. nutarta
Skuodo vartot. b-vė likviduoti
Visi turį pretenzijų prašomi pareikšti jas per 45 d. (civ. Proc. įst. 1400 str. III pr. 6 §). *Valdyba.*

Skubiai parduodu smulkių prekių
krautuvę.
Kaunas, Ukmergės pl. 145, Ridikas.

Tavotas
tepalas ratams, mašinoms ir vaškas mašinų diržams,
pagamintas garintame fabrike
„Dvorgoil“ Kaune,
yra žymiai geresnis ir pigesnis už įgabentus iš užsienio tepalus.



Reikalaukite visur.

Yra daug visokių kremų nuo šlakų, bet geresnio ir stipresnio už
japonišką kremą
IZET
dar nėra. Kremas IZET su nepaprastu greitumu pašalina nuo veido ir įsisenėjusius šlakus, spuogus ir įdegimus nuo saulės. Reikalaukite visose vaistinėse.
J. Matulaičio ir A. Mačiaus vaistinė, Kaune, Prezidento g-vė 2.

Vekseliai

Žuvusį vekselį 300 lt. su parašu Rakausko Juozu ir žyru Baltakio Vlado laikyti beverčiu.

Pavogtą 1.000 lt. vekselį, pasirašytą Petraičio Simo - Motiejaus ir Petraičio Simo - Simo, laikyti beverčiu.

Pavogtus 5 **vekselius** po 1.000 lt. su parašu Stasio Navicko laikyti beverčiais.

Varžytynės

Ukmergės miesto burmistras skelbia, kad š. m. birželio mėn. 30 d. 12 v. savivaldybės raštinėje įvyks
varžytynės
parduoti namų statyb. 25 sklypus. Išsimokėti per 5 met.

Paieškojimai ir pasižadėjimai

Aš, Onaitis Antanas,
ieškau
Krikščiūno Petro
gyvenusio Ramygalos v., Debeikių km. Žinančius prašau pranešti: Palanga, pareik. Onaitis.

Norima sužinoti kur gyvena
Barbora Zeniauskytė
1924 m. ji gyveno Aleksandravo km., Kartėnos v., Kretingos aps. Žinias siųsti: „Mūsų Rytojus“ 12 Nr.

Vietų pasiūlymai ir paieškojimai

Sąžiningas **šoferis** ieško vietos prie lengvųjų mašinų arba sunkvežimių. Teirautis: Sidarai, Šianlių aps., paso 1256815.

ŠOFERIS ieško vietos. Dirbęs prie lengvų mašinų. Siūlyti: Raguvos pšt. iki pareikalav. pas. 1058489.

Reikalinga ūky nusimananti panelė—šeimininkei padėti. Prialgauskienė, Laukdvariuose, Laukuva.

Nevedęs malūninink, turįs praktikos elektros ir vandens malūnuose, mokąs medžio ir geležk. darbą, **ieško vietos.** Kreiptis: Trakų apsk., Darsūniškio p. ag., vid. paso 2827.

150 ha ūkiui reikalingas prityręs nevedęs
ūkvedys
su ger. rekomendac. Smulk. žinias su liud. nuorašais ir atlyginimo nurodymu siųsti: Jurbarkas, Dargaitėlių dv., M. Meisneriui.

Gražiam 50 ha ūkiui **reikalinga šeimininkė.** Pageidaujama baigusi ruošos mokyklą. Siūlyti iki birželio 20 d.: Telšiai, pšt. dėž. 37.

Skubiai į baldų dirbtuvę
reikalingi 6 staliai.
Priimami su pažymėjimais specialybės ir ištikimi asmens. Kreiptis: K.-Rūdą, Baldų dirbtuvė „Medis“.

Skubiai reikalingas vėjin. motor. malūnui **girzelis.** Papilys, Biržų apskr., Kubiliai.

Bitininkai domės!


Dirbtinių korių dirbtuvė Kalvarijoj, kuri dirba korius Lietuvos bitininkų draugijos priežiūroj, parduoda dirbtinius korius visokiais kiekiais ir siunčia apdėtu mokesniu, skaitant už kiekvieną kilogr. 14 lt. Taip pat priimamas vaškas, kuris už tam tikrą atlyginimą išdirbamas į korius. Bitininkystė
M. Kreingelio. Kalvarija. Tel. 31.

Svarbu siuvėjams!
Švietimo Ministerijai leidus, vyriškų ir moteriškų
rūbų kirpimo—siuvimo kursai
trečioji laida. Už vyriškų rūbų kirpimo kursą—150 lt., moteriškų—125 lt. Už abu kursus kartu—200 lt. Kirpti išmokinama greit; siūti praktikuojama kiek ilgiau. Baigusiems kursus išduodami pažymėjimai. Pragyvenimas iš savo lėšų. Kreiptis: Kaunas, Vasario 16 d. g-vė Nr. 1, telef. 33-93. **J. Bernotas.**

Švietimo Ministerijos žiniuje
buhalterijos, mašinraščio ir stenografijos kursai
Paruošiami naujausiais metodais specialistai. Prašymai į rudens semestrą jau priimami. Priėmimo sąlygas galima sužinoti kursų kanceliarijoj. Laisvės Alėja 61 Nr. tel. 20-90.
G. Macys ir M. Mikelkevičius.

2-jo pėstininkų D.L.K. Algirdo **pulko** Ūkio Dalies Viršininkas š. m. liepos mėn. 2 dieną 10 val. Šančiuose prie pulko sandėlio skelbia
varžytynes
netinkamiems rūbams, avalinei ir kitiems daiktams **parduoti.**

ANTISEPTIŠKI MILTELIAI
GYDYMUI
IŠŠUTUSIŲ ir PRAKAITUOJAMŲ
KŪNO DALIŲ
valkams ir suaugusiems
VARTOKITE valkų pudrą
Milteliai pagaminti sulig Sveikatos Departamento leidimo laboratorijoj Naujosios vaistinės —
„Viktoria"
Zaborskio ir Laurinaičio, Panevėžyje.

Patartina visiems vartoti tik
VAN HOUTEN KAKAO
(geriausią pasauly).



Gerą ir pigią
Photo-Kamerą
visuomet galima įsigyti pas
H. Gladšteiną
Kaunas, Laisvės al. 49, tel. 435
Iliustruotas katalogas 1 litas.

Reikalaukite visur!



„Presto"
„Derby"
„Royal"



ir kalbafonus „The Masterpiece"
tiktai Lietuvos Dviračių Importe, pas
St. Mickevičių, Klaipėda, Turgaus g. 48-49. Telef. 278.
Katalogai bei smulk. paaiškinimai siunčiami veltui.

Akcinė aliejaus fabriko B-vė
„RINGUVA"
Kaune, Šančiuose, telef. Nr. 15
gamina ir parduoda geriausios rūšies valgomąjį ir techninį aliejų, pokostą ir išspaudas.
Pirkite tik savo krašto gaminius.



ŠLAKUS panaikinsi greit ir galutinai tik kremu
„METAMORFOZA SANITAS"
Ypatingai reikalingas vaikams pasirodo jau po keletos dienų vartojimo
Atkreipkite dėmesį į markę „SANITAS"
Apdovanotas aukso medaliu.

Saldainiai PEKTUS
nuo kosulio, bronchito, slogos ir **gripo** — pagaminti iš augalų ekstraktų iš balzamiškų aliejų. Geriausia priemonė kvėpuojamųjų organų ligų gydymui.
Reikalaukite visose vaistinėse tiktai su laborat. ženklu „Našlaitė".

„Amerikollt".
Generalinė atstovybė motociklų
Indian



Kaunas, Laisvės Alėja 76 (pasaže 14).
Ten pat parduodamos geriausios padangos ir kameros „MICHELIN".



Reikalaukite visų rūšių moteriškus, vyriškus, vaikams rytinius, šiltus ir kitokius
batus tik



Akc. B-vės „BATAS"
ŠIAULIUOSE
Visa gamyba atliekama iš tikros odos.
Fabriko gaminiai šių metų parodoje APDOVANOTI
Aukso medaliu ir piniginė premija.



Kam reikia dažyti stalus, kėdes, skrynias, lovas, langus, duris, grindis ir kitus medinius ar metalinius daiktus, vartokite visame pasaulyje žinomus
I. C. Koch Akc. B-vės
lakus ir emalius, ypač dabar naujai išleistus lakus ir emalius vardu
TEMPEROL.
Temperol sutelkia nepaprastą žiūbėjimą.
Temperol prašoka užsieninius lakus.
Temperol ekonomingas, ir todėl pigiai apsieina.
Temperol ilgai išlaiko dažytų daiktų stiprumą.

1931 m.
liepos mėn.
4 dieną
bus Lietuvos Raudonojo Kryžiaus



loterijos
2-os klasės lošimas

Reikalaukite visur pasauly žinomos markės dviračių
DÜRKOPP



Įst. 1866 m.
Dviračiai pirmaklasinio darbo, lengvi važiuoti, pritaikinti Lietuvos keliams. Lengvos mokėjimo sąlygos.
Generalinis atst. Lietuvai
S. VOŠČINAS,
KAUNAS,
Laisvės Alėja 41,
Tel. 16-31.

Angliškus Motorus „RUSTON"

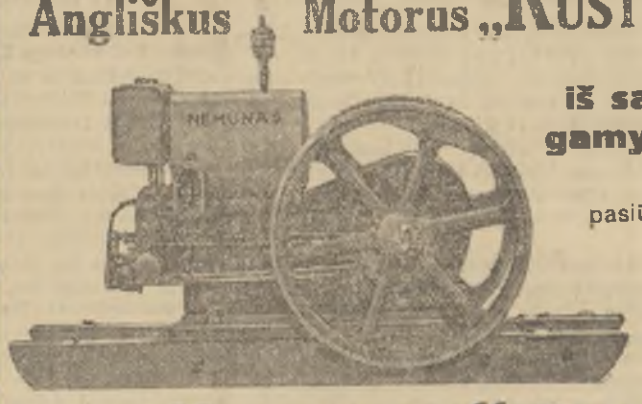

iš savo gamybos
pasiūlo
Akc. B-vė **„Nemunas"** Kaunas Vyt. pr. 26



Geriausiai gydo
išbėrimus, dedervines, šlakus, odos raudonumą, dėmes, sulaiko per didelį prakaitavimą ir t.t.
tiktai
tikras moksliškai pagamintas boro timolo muilas.
Todėl šviesesni žmonės šiandien vartoja tiktai
Dr. Hoffmann'o
Mesefa boro timolo muilą.
Žymaus mokslininko vardas garantuoja, kad muilas tikrai pagamintas iš medžiagų, geriausiai gydančių.
• Tikras tik su „gailestingosios sesutės" •
• ženklu ir „Dr. Hoffmann'o" vardu. •

PATEFONĄ PERKATE NE KASDIEN!
Todėl pirkdami patefoną, išbandykite visus, kurie siūlomi jums. Reikalaukite, kad toji pat plokštelė tos pačios rūšies adata būtų pademonstruota ant patefono „COLUMBIA".
Skirtumas Jus tiek nustebins, kad tik firmos
Columbia patefoną,
o ne kurį kitą, pirkaite.



Angliški patefonai „COLUMBIA" yra patvariausi ir pripažinti geriausiais pasaulyje. Jų kainos prasideda nuo 175 litų.
„COLUMBIA" plokštelės yra vieninteles pasaulyje neužšalančios ir neturi sau lygių.
Columbia Graphophone Company Ltd., London
Generalinis atstovas Lietuvoje
J. Sakalauskas,
Kaunas, Laisvės Al. 53. Tel. 229.

Miltelial
KAITOSAN „SANITAS"
nuo kojų ir kitų kūno dalių prakaitavimo
Kaitosan apsaugoja kojas nuo prakaitavimo
Kaitosan pašalina nemalonų kojų prakaito kvapą
Kaitosan apsaugoja avalynę ir kojines nuo ankstyvo susidėvėjimo
Kaitosan sustiprina kojų funkcijas

AUDIT-BEER
Ši nauja alaus rūšis yra stipri ir turi malonų skonį.



AUDIT-BEER yra aukščiausios kokybės ir didelio pasiekimo gėrimas.
Reikalaukite „AUDIT-BEER" ir įsitikinkit.
Klaipėdos Akc. Alaus Bravoras Klaipėda.
Sandėliai: Kaunas - Vilijampolė, Linkuvos g. 39 a, telef. Vilijampolė 51, Kaunas 2974.
Šiauliai: Pagyžių g. 80, telef. 229.
Jurbarkas: Raseinių g. 4, telef. 62.
Tauragė: Vytauto g. 31, telef. 110.
Kėdainiai: Gedimino g. 29, telef. 9.

Kauno Lombardas
priima paskolas (indėlius), už kurių saugumą atsako Kauno Miesto Savivaldybė visu savo turtu. Moka aukštus nuošimčius. Smulkesnes žinias teikia darbo valandomis Lombardo Valdytojas.

Jei turi bankinį reikalą, tai kreipkis į **Liet. Kredito Banką** *Čia rasi geriausią patarnavimą.*
TELEF.: 200, 1554, 3933 Nr.
KAUNAS, LAISVĖS AL. 66

Krem Pharma
Priduoda odai švelnumą ir minkštumą
Pharmakon Klaipėda

„BALTIKA"
ACTO-ESENCIJA



Tauplausia ir skaniausia acto esencija yra **„BALTIKA"** garantuota 80% stiprumo.

VALSTYBĖS DRAUDIMO ĮSTAIGA

(anksčiau vadinama Valstybinio Apdraudimo Įstaiga)

patogiomis sąlygomis draudžia:

nuo ugnies trobesius, fabrikus, pienines, gyvulius, pašarą, javus ir visokį kilnojamąjį turtą.

Ūkininkams apdraudimas žymiai papigintas, nes V. D. Įstaigoje sudaromi apdraudimai paliuosnojami nuo valstyb. rinkliavų.

nuo kritimo — dėl ligos ir nelaimingų atsitikimų — gyvulius.

Nuo 1930 m. vasario 1 d. įvestas **gyvybės draudimas** įvairiems atsitikimams: mirties atsitikimui, išgyvenimui iki nustatytam laikui ir kit.

Apdraudėjai dalyvauja pelne

Apie apdraudimo sąlygas galima sužinoti: 1) Valdyboje, Kaune, Mickevičiaus 5 (tel. 204), 2) pas Inspektorius — Šiauliuose, Panevėžy, Mariampolėj, 3) pas vietos agentus.

Urbano Restoranas

atidarytas iki 12 v. nakt.

Pigūs pusryčiai, pietūs ir vakarienė. Įvairūs šviežį užkandžiai. **Pietų kaina 2 Lt.**

Virtuvė specialaus kulinaro priežiūroje. Vakarienės laike muzika

Kaunas, Mickevičiaus 20. Tel. 25-81



Savivaldybių ir Karluomenės reikalams išėjo iš gamybos

Specialiai gyvuliams sverti svarstyklės

su ekscentriniu aparatu pelliams atleisti

Fabrik. **Akc. B-vė „Miškas"**

Geležk. stotis Žasliai.

Balti dantys

daro kiekvieną veidą simpatišku ir gražiu. Dažnai tik vieną kartą išvalius dantis su puikiai gaivinančia dantų pasta — Chlorodont pastekiama nuostabaus dantų ir jų šoninio paviršiaus dramblio kaulo baltumo, naudojantis vien tik tam tikslui mūsų pagamintu dantų šepetuku — Chlorodont su specialiai įtaisytais dantims šeriais. Užsilikusios dantų tarpeliuose maisto liekanos, kurios paprastai yra blogo burnos kvapo priežastis, tuo būdu gynai išvalomos. Tikra tik mėlynai žaliuose originaliuose įpakavimuose su antrašte Chlorodont. Pamėginkite pirmiau su viena tuba už lt. 1,50; didele tuba lt.2,50; gaunama visur.

CIKORIJA

FRANCK su MALŪNĖLIU

STIPRINA

GARDINA

IR PIGINA

KIEKVIENĄ KAVOS GĖRALĄ





bet per 2 savaites

tepus kremu **METAMORFOZA** su kregžde prov. P. MIKULIČIAUS, mano veidas pasidarė švarus, skaistus ir jaunas.

Pakanka 1 bonkutės, galutinai išnaikinti **šlakus** ir saulės nudegimą



Pasisliepdamos visą laiką nuo šviesos ir gyvendamos biauriuose plyšiuose, blakės nakties metu atšliaužia ir atima Tamstos miega. Išnaikink jas ten, kur jos gyvena — išpurkštink Flit kiekviename plyšyje ir kampelyje.

Flit užmuša vabzdžius, moskitas, blusas, uteles, kandis, blakes, prusokus bei jų kiaušinėlius. Flit išnaikina vabzdžius, bet žmonėms jis nėra pavojingas. Parankus. Nekietėja. Neimk vietoj Flit kitų vabzdžiams naikinti priemonių. Įsidėmėk kareivį, geltoną dėžutę su juoda juosta.



Išpurkštink

FLIT

Flit parduodamas visiškai uždarose dėžutėse.

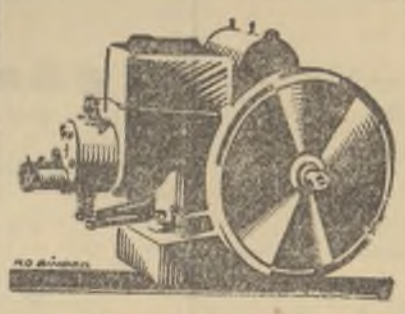

Atjausdami sunkią padėtį mūsų ūkininkų, mes kainas

Sendling motorams

šiais metais žymiai sumažinom, kaip antai: 10 jėgų motoras, kuris kainavo litų 2.500.— dabar parduodamas jau už

litų 2.250.—

Pas save sandėlyje turime visuomet didelį pasirinkimą visokių motorų ir šiaip ūkio mašinų ir įrankių. Prašome pareikalauti pasiūlymų.

E. Malcanas, Žemės Ūkio Mašinų Fabrikas, Šakiai.

Išeivystės biuras

BALTIJOS LLOYDAS

16 Kaunas, Laisvės alėja (prie Įgulos Bažnyčios) **16**

Telefon. 757



Telegram. antr. „BALTLLOYD" Kaunas."

Veža keleivius ir parduoda laivakortes į

P. Ameriką, Argentiną, Braziliją, Uragvajų

ir į visas kitas pasaulio dalis.

Generalinė atstovybė:

Norddeutscher Lloyd, Bremen

F. Misser, BuenosAires, Calle San Martin 666.

Esu linksmas ir patenkintas.

Mano gyvuliai sveiki ir duoda man gražaus pelno. Mano taisyklė — maišyti į pašarą vienus kuriuos iš šitų 4 visiems žinomų ir giriamų miltelių.



Reikalaukite **SIŪLŲ** geriausios kokybės **su ženklais**



1931 metais visi geria geriausią

lietuvišką alų

Alaus bravoro b-vė „GOLDBERG" Prienai.

„PALE-ALE"

1930 metų parodoje apdovanota aukso medaliu.

Labai svarbu! **Baras „Pale-Ale" - Restoranas** persikėlė į Laisvės Alėją 41 Nr. tuose pat namuose, kur kinomatografas „Metropolitain"

Šaltame vandeny skalbti yra patogu, pigu ir naudinga.

Tamstos puikiausiai išlaikot savo gražius daiktus, vartodami šaltą Persilio metodą, nes jis nereikalauja jokių painių paruošimų. Nedaug šalto vandens ir 1 valgomasis šaukštas Persilio dviem litram vandens—tai yra viskas. Lengvai spaudžiant ir judinant puikiai atnaujinami visoki dirbtinio šilko, šilkiniai, vilnoniai ir kiti spalvoti daiktai.

Bendrai visiems švelniems ir margiems daiktams vartojamas



Persil

Didesnį darbo našumą



6 cilinderių motoras, 4 greičiai į priekį, stabdžiai prie visų 4 ratų, 4 stiprūs, šoniniai sporai. Sustiprintas šasi ta pati žema kaina ir pigus išlaikymas. Parduodamas su 2 ratų nuotoliais: 3.33 m. ir 3.99 m. General Motors Fabrikatas.

pasieksite, įsigiję šitą didesnį ir stipresnį

CHEVROLET SUNKVEŽIMĮ

Naujas Chevrolet turi stipresnius šasi rėmus, stipresnes pryšakines ir užpakalines ašis, stipresnį motorą, stipresnį konusą ir naujos rūšies didesnius ratlankius. Prekybininkai jau patyrė, kad naujas Chevrolet sunkvežimis su mažesnėmis išlaidomis padaro didesnį darbą. Tai reiškia didesnį pelną.

Atstovybės Lietuvai:

ERHARD SOMMER, Kaunas, Laisvės Al. 72, tel. 1003
V. Masiulis ir J. Baltrušaitis, Šiauliai, Bažnyčios g. 56, tel. 95
Auto-Centrale Otto Zoecke, Klaipėda, Liepojos g. 37b. tel. 730

Pavasaris ateina.



Kiekvienas doras ūkininkas turi pagalvoti, kokio ratų-tepalo jis turi nusipirkti sezonui.

Jis turi nusipirkti tiktai patį geriausią.

Šitas ratų-tepalas „ZIVO SU KARŪNA“ žinomas Lietuvoje jau daugiau kaip 50 metų.

Tepalas „KARŪNA“ pagamintas iš pačios geriausios medžiagos ir jis labai taupingas vartojime, o todėl ir visų pigiausias.

AMOL GELBSTI

nuo reumatizmo, ischias, stabo ištikimo, nuo galvos dantų ir kaklo skaudėjimo, nuo slogos ir pavargimo nuo nervų suirimo, nemigo ir persišaldymo. Atgaivina ir pagyvina apalpusius ir nusilpusius. Reikalaukite tik tikrą Amolį su parašu: **Amoll von Vollrath Wasmuth Hamburg.** Saugokitės pasirodžiusių padirbimų. **Karmelitų dvasios AMOL gaunamas visose aptiekose ir visuose vaistų sandėliuose.**

Išmėgink mūsų puikius tabakus:
URĖDAS,
ŠVYTURYS,
BANKRUTKA,
STIPRIAM VYRUI.
Jūs sutaupysit pinigų, nes šitie tabakai pusiau pigesni už kitus tabakus
BROLIAI HEYE, KLAIPĖDOJE.

Trakų Miškų Urėdijos.
Aukštadvario girininkijos
viešas pardavimas
pagamintai miško medžiagai parduoti įvyks š. m. birželio mėn. 23 dieną ir liepos mėn. 1 ir 10 dieną Aukštadvario valsčiaus valdybos bute.
Smulkias žinias teikia Urėdija ir vietos girininkas.

Tytuvėnų Miškų Urėdijos
valst. vandenims žvejybai išnuomoti
varžytynės
įvyks: 1931 m. birželio mėn. 24 d. 10 val. ryto Tytuvėnų valsč. v-bos bute, „Gaurtvinio-Žebravos“ ir „Burbiškių-Praviršulės“ ežerams ir
1931 m. birželio mėn. 25 d. 10 val. ryto Kelmės valsč. v-bos bute, „Verpeno“ ir „Kateženo“ ežerams.
Pakartotinės varžytynės įvyks liepos 1 d. Tytuvėnų valsč. vald. bute.
Smulkesnės žinios gaunama urėdijoje.

Jurbarko Miškų Urėdija
š. m. birželio mėn. 22 dieną 10 val. savo raštinėje Pašventyje, Jurbarko valsčiaus, skelbia
varžytynes
pagamintai miško medžiagai parduoti iš Jurbarko ir Mentvilių girininkijų.
Pakartotinės varžytynės įvyks š. m. liepos mėn. 7 d. ten pat.
Smulkesnių žinių teikia urėdija ir girininkai darbo valandomis.
Kreiptis telefonu Smalininkai 47.
Jurbarko Miškų Urėdija.

Trakų Miškų Urėdijos,
Bačkonių girininkijos
viešas pardavimas
pagamintai miško medžiagai parduoti įvyks š. m. birželio mėn. 25 ir liepos mėn. 9, Žiežmarių valsčiaus valdybos bute ir 30 birželio ir 14 liepos — Žaslių stotyje.
Smulkesnes žinias teikia Urėdija ir vietos girininkas.

Pirkit ir įsitikinkit.
Tik kojinės markės
„SILVA“
yra stiprios, elegantiškos ir prieinamos.
Reikalaukite visur moterų, vyrų ir vaikų kojines markės
„SILVA“
Kojinių fabrikas, trikotažo ir galanterijos urmo sandėlis
Akc. b-vė Br. Ullamperliai ir Ko. A. G.
Kaunas, Daukšos g-vė Nr. 16.

Ūkininkai!
Remkite savo pramonę ir daug milijonų litų liks mūsų krašte.
Visose krautuvėse ir koperatyvuose reikalaukite fabriko **„Klaipėda“** audinių, kurie parodoje apdovanoti **aukso medaliu.**
Fabrikas „Klaipėda“ gamina įvairių rūšių vilnonę, pusvilnonę ir marškonę medžiagą.
Kiekvienas mūsų audinių gabalas pažymėtas fabriko plomba. Pirkdami apsižiūrėkite ir be mūsų plombų audinių neimkite.
Audinių fabrikas „Klaipėda“
Akc. B-vė Klaipėdoje.

Karo cenzūros leista.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Miško gatvė 11.